

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE
ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—
Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson
Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsooni juhataja J. Karkus
Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Käpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 51/52

Tallinn, 23. detsembril 1935

Nr. 51/52

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Tänavuse nisu väärtus	932
Kalanduse seisukord 1935 a.	935
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS.	
Väliskaubandus novembris ja 11-el kuul	936
Põllutööstusmasinate ja -riistade sissevedu k. a. 11-el kuul	940
Lähisuundisid	941
RAHANDUS	
Fangad novembris	942
LAEVANDUS	
Laevasõit ja kaubalaevastik 1935. a.	944
Uusi aluseid maailma laevand. ratsionaliseerimiseks	946
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	947
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	948
Peekoniturg	949
Tapaloomade- ja lihaturg	950
Piinaturg	951
Linaturg	952
Kartuliturg	953
Aedviljaturg	958
VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Metallide küsimus Itaalias	954
Metsakaubanduslik kokkulepe Kopenhaagenis	956
Kunstsarve tootmise alustamine Lätis	957
Tööstuse laiendamiskavade võistlus Taanis	957
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	958
VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED.	
Ungari majandus	959
Leedu avalikkude tööde plaan 1935/36. a. kohta	959
Soome lambakasvatuse villatoodangu seisukohalt	960
Munade väljaveedu aasta lõpul	961
Eesti väliskaubanduse bilanss novembris	961

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Quality of 1935 Wheat	932
Fishing Conditions in 1935	935
INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade in November and During 11 Months of 1935	936
Imports of Agricultural Machinery a. Implements During 11 Months of 1935	940
Sundry Information	941
FINANCES	
Banking in November	942
SHIPPING	
Shipping and Merchant Marine in 1935	944
New Bases for Rationalisation of World Shipping	946
PRICES	
Prices and Quotations	947
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	948
Bacon Market	949
Cattle and Meat Market	950
Milk Market	951
Flax Market	952
Potato Market	953
Vegetable Market	958
FOREIGN COUNTRIES	
Metal Supply of Italy	954
Timber Trade Agreement in Copenhagen	956
Establishment of Artificial Horn Industry in Latvia	957
Competition of Industrial Expansion Plans in Denmark	957
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	958
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Economic Conditions in Hungary	959
Lithuanian Emergency Work Plans for 1935/36	959
Sheep Farming in Finland from the Standpoint of Wool Production	960
Egg Export at the End of the Year	961
Estonian Trade Balances in November	961

PÖLLUMAJANDUS

TÄNAVUSE NISU VÄARTUS.

Kuus aastat järjest hindas Eesti Sordiparanduse Selts meie nisu väärtust. Selle töö kokkuvõtte avaldati läinud suvel nime all „Andmeid eesti nisu väärtusest”. Kõik need kuus aastat olid meil nisukasvatamiseks soodsad, eriti 1934. a., mille kasvutingimused ja koristamisaeg olid meie oludes nisule eriti head. 1935. a. kasvuolud olid õige halvad, mis korduvad harva isegi meie oludes. Missuguseks kujunes meie nisu oma väärtuse poolest 1935. a. suve kasvuküpsus- ja koristamistingimusi, selle kohta kogus Jõgeva Sordikasvandus nisuproove ülevaate saamiseks samult nisukasvatajailt, kelle nisu hinnati juba eelmisel aastal, et saada nõnda rohkem võrdlusvõimelisi andmeid. Saadi kokku 42 nisuproovi, kus suur osa oli põllumeeste oma ning üksikud pärit katseasutisist. Kogutud proovest on 18 talinisu, enamasti Luunja (Sangaste) ja Kuusiku 75 sordist ning 24 suinisu-proovi, enamasti Diamant ja Kitsener.

Nende proovide hindamine väärtuselt võeti ette Jõgeval samal viisil ja samade isikute poolt nagu 6 aastat varem, peale puhtuseanalüüsi, mis nüüd tehti ka Jõgeval S. Tuule poolt, varem aga Riigi Seemnekontrolljamaas Tallinnas. Prooviküpsustust juhatas nagu varemgi A. Klaussen. Keemilised analüüsid tegi keemik A. Vals.

Siinjuures asume hindamisandmete juurde, mis toodud kokkuvõtetult tali- ja suinisu kohta eraldi järgnevais tabelis.

Kõigis tabelis on toodud alul keskmised andmed talinisu kohta: kõigipealt 6 aasta keskmine, siis meie ideaalnisu-aasta 1934. andmed ning selle järele halva 1935. a. andmed. Sellele järgnevad meie tähtsama kahe talinisu-sordi hindamisandmed ainult Jõgeva sordikasvanduse oma proovide järgi, sest õigem on hinnata sortide saagiväärtust siis, kui need sordid on pärit ühesuguseist kasvutingimustest. Talinisu järgneb tabelis suinisu samas järjekorras ja kahe tähtsama sordi, Diamandi ning Kitseneri, väärtuse hindamisega.

Tab. nr. 1 on esimeses reas proovide arv, mille kohta hindamisandmeid on kõigis tabelites toodud keskmised. Teises reas on vi-

— QUALITY OF 1935 WHEAT.

gastatud ja poolikute terade protsendid. See protsent näib olevat talinisuul tänava pisut kõrgem eelmisist aastaist, kuna muidu ilmnevad endised kõikumused.

Vigastatud ning idanenud terade ja niiskuse % ja keskm. 1000 tera- ning mahukaal.

Average Percentages of Damaged and Germinated Grains and Moisture, Average 1000-Grains and Voluminal Weights.

Proovide arv Number of Samples	Vigastatud ja poolikuid teri % — Damaged and Half Grain %	Idanenud (kasvanud) teri % — Germinated Grains %	1000 tera kaal gr. — 1000 Grains Weight in Grammes.	Hektoliitri kaal kg. Hectolitre Weight in Kgs.	Niiskuse % Moisture %	
1						
Talinisu: — Winter wheat:						
6 eelm. a. keskm.	175	0,33	0,60	36,6	77,0	13,6
1934.	21	0,31	0,05	34,6	77,9	12,2
1935.	18	0,43	12,67	36,6	76,3	13,2
Sordid (Jõgeva proovid): — Sorts (samples from Jõgeva):						
Luunja 5 eelm.						
a. keskm.	5	0,22	2,84	38,9	79,1	
1934.	1	0,07	0,21	38,1	80,8	
1935.	1	0,00	7,96	39,1	79,0	
Kuusiku 75 —						
5 eelm. a. keskm.	5	0,24	0,15	35,5	78,1	
1934.	1	0,24	0,03	30,2	78,7	
1935.	1	0,30	15,05	34,4	79,4	
Suinisu: — Summer Wheat:						
6 eelm. a. keskm.	289	0,14	0,40	32,2	77,8	13,4
1934.	88	0,09	0,03	31,9	79,2	12,0
1935.	24	0,14	1,63	29,9	76,1	12,6
Sordid (Jõgeva proovid) — Sorts (samples from Jõgeva):						
Diamant — 6 eelm.						
a. keskm.	6	0,11	0,06	32,2	79,4	
1934.	1	0,00	0,15	31,0	79,7	
1935.	1	0,00	0,20	29,7	78,2	
Kitsener — 6						
eelm. a. keskm.	6	0,12	0,06	32,5	78,3	
1934.	1	0,05	0,00	31,3	79,7	
1935.	1	0,00	0,01	29,9	76,3	

Idanenud või kasvanud terade protsent on toodud kolmandas reas. Meie kliimas oli eriti tänava karta kasvanud teri, sest küpsusajal püsisid järjest sajused ning soojad ilmad, mistõttu nisu kõrre otsas kasvab mõnel pool täis või koristamisajal sadas vihma, mis tegi vilja märjaks ja mida oli raske tänavusis tingimusi kuivatada. Vilhi läks kasvama ja isegi kuivalt rõuku ja hakki pandud viljal läks osa päid kasvama. Seega tänavane nisu, eriti talinisu, sisaldab palju

rohkem kasvanud teri kui varem. Kõigi proovide keskmiselt sisaldas talinisu tänavu 12,67% kasvanud teri, kuna 6 eelmisel aastal neid oli vaid 0,60%. On ju kindel, et tänavu osa talinisu oma kiirema idanemiskõpsuse tõttu kasvas niipalju täis, et ta kõibas ainult söödaks. Sellist nisu oli ka hindamisel olnud talinisu proovide hulgas, mis tõstsid kõrgele keskmise idanemuse terade protsendi. Rühmitades hindamisel olnud nisuproove kasvanud terade protsendisuuruse järgi, saame järgmise pildi:

Kasvanud teri:	alla 1%	1,1—5%	5,1—10%	üle 10%
Proovide arv:				
talinisel	3	6	1	8
suinisel	11	10	3	—

Talinisust sisaldas ligi pool hindamisel olnud proovest üle 10% kasvanud teri. Oli aga ka proove, kus kasvanud teri esines vähem kui 1%. Suinisel on kasvanud terade % väiksem. Kõigi (24) proovide keskmiselt sisaldas tänavune suinisu vaid 1,63% kasvanud teri eelmiste aastate keskm. 0,40% vastu. Suurel osal suinisu proovest (11) oli kasvanud teri alla 1%, 10 proovil kokku see 1,1—5% vahel ja ainult kolmel proovil oli kasvanud teri enam kui 5%. See on tänavuse aasta kohta võrdlemise hea tulemus. Sortidest on Kuusiku 75-el tänavu kasvanud teri enam kui Luunjal, kuna varem oli ümberpöördu. Suinisu sortidel on vahed väiksemad.

1000 tera kaalu poolest (vt. tab. 1) on tänavune talinisu täpsalt sama raske (36,6 g) kui eelm. aasta keskmiselt. Suinisu on aga kergem. Tema 1000 tera kaalub tänavu ainult 29,9 g eelmiste aastate 32,2 g vastu. Sortidest on Luunja pisut raskem, Kuusiku 75 veidi kergem varemast. Samuti on ka suinisu sortidel tänavu mõlemal 1000 tera kaal (29,9—29,7 g) paari g võrra kergem kui varem (32,2—32,5 g).

Mahukaalu poolest (vt. tab. 1) on tänavu nihästi tali- kui ka suinisu ja ka nende sordid kergemad eelmisist aastaist, peale Kuusiku 75, millel hi kaal tänavu pisut raskem kui varem.

Niiskust sisaldab meie nisu tänavu võrdlemise vähe. Sellest ka tuleb, et tänavune nisu sisaldab (taliniisu 13,2% ja suinisu 12,6%) vähem niiskust kui 6 eelm. aasta keskmiselt (vastav. 13,6% ja 13,4%), aga

ühtlasi siiski rohkem kui läinud (1934) aastal (vastav. 12,2% ja 12,0%).

Klaasisuse poolest on 1935. a. talinisu üldiselt pisut halvem, suinisu aga tunduvalt parem eelmisist aastaist, isegi parem kui 1934. a. Kuue aasta keskmiselt on meie talinisel klaasisuse protsent 24,2, tänavu aga 23,5, suinisel vastavalt 53,4 ja 66,4 ning 1934. a. 61,1. Sortidest on tänavu Luunja klaasisem, Kuusiku 75 aga vähem klaasisem kui varem. Suinisu sortidest on mõlemad — Diamant ja Kitšener — märksa klaasisemad kui kuue aasta keskmiselt ja 1934. a. üksikult. Diamant on ka tänavu tublisti klaasisem kui Kitšener.

Üldproteiini sisaldab tänavune nisu, eriti suinisu (vt. tab. 2) palju enam kui 6 eelm. aasta keskmiselt ja ka enam kui 1934. a. Sortidest on Luunjal ja Diamandil üldproteiini rohkem kui Kuusiku 75-el ja Kitšeneril.

Tera klaasisus, üldproteiini ja teraliimi sisaldus.

Glassiness, Protein and Glue Content in Grain.

2	Tera klaasisus % Glassiness %	Üldproteiini % Protein %	Teraliimi % Glue %	
			Märge Wet State	Kuiva ¹⁾ Dry State
Talinisu: — Winter wheat:				
6 eelm. a. keskm.	24,2	12,0	25,9	8,52
1934.	25,8	12,4	26,2	8,81
1935.	23,5	12,8	26,1	8,96
Sordid: — Sorts:				
Luunja: 5 eelm. a.				
keskmine	41,4	13,3	29,7	9,01
1934.	37,3	11,8	25,5	9,58
1935.	46,7	13,6	29,9	9,88
Kuusiku 75 — 5 eelm. a.				
keskmine	21,8	12,3	26,2	9,34
1934.	16,6	11,7	23,5	8,70
1935.	12,5	12,1	24,2	7,94
Suinisu: — Summer Wheat:				
6 eelm. a. keskm.	53,4	13,5	29,1	10,55
1934.	61,1	14,4	31,7	10,35
1935.	66,4	15,6	34,9	10,54
Sordid: — Sorts:				
Diamant — 6 eelm. a.				
keskmine	72,4	13,4	28,3	9,49
1934.	84,1	13,5	27,9	9,48
1935.	93,2	15,9	34,9	10,82
Kitšener — 6 eelm. a.				
keskmine	37,6	11,5	22,1	8,23
1934.	20,0	11,4	20,2	7,06
1935.	50,9	13,3	26,1	8,48

¹⁾ Keskmised ainult kahe aasta järele.
²⁾ Two years' averages.

Märja- ja kuiva teraliimi protsent on talinisul üldiselt sama, nagu varem, peale Kuusiku 75, kus see näib olevat madalam. Suinisu on märga teraliimi rohkem kui varem, kuiva aga umbes sama palju. Talinisudest on Luunjäl ja suinisudest Diamandil märga ning kuiva teraliimi rohkem kui vastavalt Kuusiku 75-el ja Kitseneril.

Kesta sisaldab (vt. tab. 3) kõigi proovide keskmiselt tänavu talinisu sama palju, suinisu aga tublisti rohkem kui kahe eelmise aasta keskmiselt. Kuusiku 75-l on ka tänavu kestoprotsent madalam kui Luunjäl, ning Kitseneril vähem kui Diamandil, kuna 6 eelm. aasta keskmiselt oli seda Kitseneril rohkem.

Jahu värv näib olevat neil andmeil (vt. tabel 3) tänavusel nisujahul hea — parem eelmisist aastast.

Tera kest, jahu värv, paisumine ja pätsi kerkimise aeg.

Husk Percentage, Flour's Colour and Swelling Capacity, and Rising Time of Loaf.

	Kesta % ¹⁾ Husk % in Grain ¹⁾	Jahu värv ²⁾ , 5 = hästi Colour of Flour ²⁾ 5 = Good	Jahu paisumine 100 g pääle vett ³⁾ Sm ³ — Spelling ³⁾ Sm ³ Water per 100 Gr. of Flour	Proovipätsi kerkimise aeg, min. ⁴⁾ Rising Time of Test Loaf in Minutes ⁴⁾
Talinisu: — Winter wheat:				
6 eelm. a. keskm.	12,41	3,6	68,4	92,0
1934.	12,11	3,8	72,1	84,0
1935.	12,41	4,3	65,1	54,3
Sordid: — Sorts:				
Luunja — 6 eelm. a.				
keskmine	12,26	3,7	68,3	88,0
1934.	11,99	4,0	75,0	71,0
1935.	13,35	5,0	65,0	51,0
Kuusiku 75 — 6 eelm. a.				
keskmine	11,13	3,9	69,4	109,0
1934.	11,26	4,0	70,0	73,0
1935.	12,18	4,0	65,0	49,0
Suinisu: — Summer Wheat:				
6 eelm. a. keskm.	12,16	3,5	70,9	87,0
1934.	12,30	3,8	73,6	80,0
1935.	13,49	4,4	66,1	68,5
Sordid: — Sorts:				
Diamant — 6 eelm. a.				
keskmine	12,67	3,3	74,3	62,0
1934.	13,04	3,5	75,0	102,0
1935.	13,44	5,0	65,0	67,0
Kitsener — 6 eelm. a.				
keskmine	13,28	3,5	70,9	105,6
1934.	13,00	3,0	70,0	103,0
1935.	13,00	4,0	63,0	55,5

¹⁾ Keskmised kahe aasta andmeil, ²⁾ keskmised 5 eelm. aasta andmeil. ³⁾ Sortidel keskmised 5 a. andmeil.

¹⁾ Two years' averages. ²⁾ Five years' averages.

³⁾ Averages by sorts given for last five years.

Paisunud (vt. tab. 3) on nii tali, kui ka suinisu tänavu üldiselt tublisti vähem kui varem, tähendab — 100 gr jahust paraja taigna valmistamisel on vee nõudlus väiksem. Endise 63,4 sm³ asemel nõudis talinisu tänavu 65,1 sm³ ja suinisu endise 70,9 sm³ asemel 66,1 sm³ vett paraja taigna tegemiseks.

Proovipätsi kerkimisaeg on käesoleva aasta nisul, eriti talinisul, peagu poole lühem kui varemalt. Nii on tänavusel talinisu proovipätsil keskm. kerkimisaeg 54 min., 6 eelm. aasta keskm. aga 92 min. Kitseneri kerkimisaeg on tänavu 55 min., 6 eelmise aasta keskmine aga 105 min.

Prooviküpsetuse andmed.

Baking Results.

	Maht sm ³ Volume in Cm ³	Kaal g Weight in Grammes	Koorukese siledus ja värv. 5 = hästi Smoothn. a. Colour of Crust. 5 = Good	Sisu ehitus. 5 = hästi Consistency = Good	Sisu värv. 5 = hästi Colour of Bread 5 = Good
Talinisu: — Winter wheat:					
6 eelm. a. keskm.	330	141,4	2,9	3,0	3,5
1934.	324	143,9	3,6	3,7	3,7
1935.	415	135,4	4,1	4,2	4,2
Sordid: — Sorts:					
Luunja — 5 eelm. a.					
keskmine	362	141,6	3,4	3,7	3,7
1934.	338	144,5	4,0	4,5	4,0
1935.	418	134,8	4,0	4,5	4,2
Kuusiku 75 — 5 eelm. a.					
keskmine	346	141,4	2,7	3,1	3,5
1934.	350	142,0	3,0	3,5	4,0
1935.	368	133,5	4,0	2,5	3,0
Suinisu: — Summer Wheat:					
6 eelm. a. keskm.	350	143,3	3,7	3,3	3,3
1934.	347	143,5	4,2	3,9	3,8
1935.	377	139,1	4,7	4,1	3,9
Sordid: — Sorts:					
Diamant — 6 eelm.					
aasta keskm.	357	145,0	3,6	3,2	3,1
1934.	355	143,8	4,0	3,5	3,0
1935.	371	141,0	5,0	5,0	4,5
Kitsener — 6 eelm.					
aasta keskm.	315	144,2	2,4	3,2	3,0
1934.	311	142,5	3,5	3,0	4,0
1935.	394	133,5	5,0	5,0	3,5

Prooviküpsetuse andmeil (tab. 4.) näeme, et tänavusel nisul saia väljaand mahu poolest on õige hea, märksa parem kui eelmisil aastail, eriti talinisul.

¹⁾ Suinisu sortidel 5 a. keskm.

Kuue eelmise aasta keskmise 330 sm³ asemel on tänavuse talinisu pätsimaht 415 sm³ ja suinisu 350 sm³ asemel 377 sm³. Luunja ületas mahu poolest Kuusiku 75 ja huvitaval kombel ületas Kitšener tänavu mahu poolest ka Diamandi, kuna harilikult see on ümberpöördukt.

Kaalult on aga saia väljaand käesoleva aasta nisul väiksem kui varem. „Juurdeküps“ on väiksem. Kui kuue eelmise aasta keskmiselt 100 gr jahust saadi Jõgeva prooviküpsetuskatseis talinisu 141,4 gr. ja suinisu 143,3 gr saiapäts, siis tänavusest nisust saadakse vastavalt ainult 135,4 gr ja 139,1 gr saiapätsid. Kuna mahu poolest oli saia väljaand keskmiselt talinisu 85 sm³ võrra ja suinisu 27 sm³ võrra suurem kui varem, siis kaalu poolest on saia väljaand talinisu 6 gr võrra ja suinisu 4 gr võrra väiksem kui 6 eelm. aasta keskmiselt. Sortidest on Luunja ja Diamant kaalult saia väljaanni poolest paremad kui Kuusiku 75 ja Kitšener.

Mis puutub proovipätsi koorukese siledusse ja värvi ning proovipätsi sisu ehitusse ja värvi, siis nende omaduste poolest on tänavusest nisust

küpsetatud proovipätsid märksa paremad kui eelmiste aastate keskmiselt.

Kokkuvõttes iseloomustame toodud andmete põhjal 1935. a. nisusaaki väärtuse poolest, võrreldes eelmiste aastate saakidega, järgmiselt: kasvanud teri on eriti talinisu palju, 1000 tera ja mahukaalud on kergemad kui keskm. enne, niiskust sisaldab tänavune nisu eelmisest vähem, üldiselt on meie 1935. a. nisu klaasisem, proteiini- ja teraliimirikam kui varem, kest on suinisu paksem kui enne, jahu paisub vähem ja pätsi kerkmisaeg on märksa lühem, saia väljaand on mahu poolest suurem, kaaluliselt väiksem kui varem, proovipätsi koorukese ja sisu värv ning ehitus on endisest paremad. Suinisu on üldiselt parem kui talinisu. Seega parandavad nad vastamisi oma puudusi, nii et tänavuse nisuga võib olla üldiselt rahul.

Sortidest on väärtuse poolest Luunja parem kui Kuusiku 75. Viimase väärtust vähendas ka ülearune kasvanud terade kogus Jõgeva proovis. Diamant on väärtuse poolest nagu varemgi parem Kitšenerist, kuigi viimane paranes tänavu nii mõnegi omaduse poolest ja ületas isegi Diamandi.

KALANDUSE SEISUKORD 1935.

Kalastus. Kalanduse tähtsaima tegevusala
Fisheries. — kalastuse — arenemiskäik kujunes järgmiselt.

Aasta esimesil kuul soodsad ilmad ja korralik jääkate läänepoolseis rannavetes, Pärnu lähel ning sisemaa veekogudes võimaldasid rahuldavat kalapüüki, kuna põhjarannikul valitsevate halbade jääolude tõttu kalapüük oli seotud suurte raskustega. Põhjaranniku kalurite tähtsaim tööala — räimepüük — talinootadega äpardus pea täiesti.

Peale jäämehkut kalapüük kõikjal andis rahuldavaid saake. Eriti kordalainuks võib pidada koha-, havi- ja latikapüüki.

Kevadine räimepüük, mille kogus moodustab suurema osa üldisest kalatoodangust, vähemalt Põhja-Besti rannikul, kujunes kehvemaks. Samuti olid räimehinnad püügihooajal (juunis) tunduvalt madalamad eelmisest aastast.

a. — FISHING CONDITIONS IN 1935.

Aasta teisel poolel, mil tavaliselt väheneb koha, havi ja teiste kalaliikide toodang, kalurid lähevad üle rändangerja-, meresiaa-, ihese-, lõhe-, iheruse- ja kilupüügile.

Kuigi sügisel merevetes kalastamist takistasid sagedased tormid, andis rändangerja- ja merisiapüük siiski häid saake.

Kilupüüki takistasid veel pidevad, ühe- külgsed tuuled ja alatised tormid. Kilutoodang jäi väheseks, müügitoodud kilude seas leidis õige suurel arvul odavahinnalisi, peeni räimi, kuid vaatamata sellele püüsid kiluhinnad võrdlemisi kõrged, mistõttu kalurite töötasu ja püüniste kulu kaeti osaliseltki.

Ka sügisene räimepüük arenes samasuguses olukorras.

Harju ja Viru rannas lõhe- ja iherusepüük äpardus, kuna senini selgitamata põhjusel löhi ei lähenenud meie rannikule. Püüniseis- se sattusid vaid üksikud kalad.

Rahuldavam oli lõhesaak Narva vesikonnas. Kokkuvõttes võib öelda, et läinud kalapüügi hooajal ebasoodsad ilmad takistasid kalapüüki merevetes. Sagedaste sügiseste tormide tõttu hävines ka õige suurel arvul püüniseid. Tormide tõttu hukkus Purtse rannas lõherisasiid, Saaremaa rannikul angerjamõrdu ning Prangli saarte piirkonnas kilu- ja räimevõrke.

Kalakaubandus. Aasta esimesel poolel rahuldavalt arenenud kalasaak ja *Fish Trade.* hiljemalt rändangerja püük, võimaldas eksportida kalasaadusi senisest suuremal kogusel ning täiel määral rahulda siseturunõudeid.

Käesoleva aasta 11 kuu kestel veeti välja kalasaadusi 1,6 milj. kg 0,8 milj. kr väärtuses mõõdnud aasta sama ajavahemiku 1,2 milj. kg, 0,6 milj. kr vastu.

Väljaveetud kalakaup koosnes peamiselt kallimaist värksekalaliikidest: koha 486 tn, havi 333 tn, angerjas 221 tn, latik 253 tn ja väiksemal arvul teisi kalaliike ning töötletud kalasaadusi. Väljaveomaist esineb endiselt esikohal Rootsi 514 tn-ga; sellele järgneb Poola 299 tn-ga, Soome 183 tn-ga ja Taani 168 tn-ga. Teisisse maisse läiks kalu väiksemal arvul.

Kalakasvat. Senini tegevusesolevaist kalakasvatandusmajadest (Keelaja, Narva, Tartu ja Aksi) mõõdnud kevadel paigutati kodumaistesse avalikkudesse veekogudesse ca 1,5 milj. lõhe- ja iherusemaimu ning ligi 7 miljonit stia-

maimu. Käesoleval sügisel laienes kalakasvatandusmajade võrk. Riiklikul toetusel püstitati uued kalamajad Pidulas — Saaremaal ja Sindis — Pärnumaal. Esimeses asutises on juba arenemisel ca 2,5 milj. meresiaa marjatera ja viimases — ligi 1,5 milj. meresiaa marjatera.

Kõigis kalahautamismajades kokku on ligi 1 milj. lõhemarja ja umbes 15 milj. meresiaa- ja iheremarja, milliste arenemiskäik kestab talve läbi, kuni kevadel marjast koorub kalamaim.

Kalanduse korralduse alal pandi kehtima uus kalakauba kontrolli seadus (R. T. nr. 33 — 1935.) ja kalakauba kontrolli määrus (R. T. nr. 45 — 1935). Uue seaduse alusel load kala ja kalakauba väljaveoks annab Põllutööminister tingimusel, millega kindlustatakse kala ja kalasaaduste paremad turustamisvõimalused. Seaduse alusel võetakse kontrolliteostamise kuludeks erimaksu, mille normi kinnitab V. Valitsus.

Kalakauba kontrolli määrus seab üles valjumat nõuded kauba kvaliteedi ja pakkimisviisi kohta.

Peale eelmaintute andis Põllutööministeerium välja kalapüügi korraldamise määruse Haapsalu, Saunja, Salajõe, Sutlepa lahe ja neid ühendavail siimadel ning Taebla ja Rannaküla jõesus, Pirita jõel, Väana jõesus, Emajõe suus ja Kasari jõel, (R. T. 37 — 1935) ning Kalapüügi korraldamise määruse Pedja jõel, Painküla paisust kuni Sae paisuni ja Tallinna ümbruskonna merevetes — Kallengori karist kuni Suuropi tuletorni (R. T. 64 — 1935. a.).

TOOSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS NOVEMBRIS JA 11-el KUUL 1935. a.

FOREIGN TRADE IN NOVEMBER AND DURING 11 MONTHS OF 1935.

Väliskaubanduse liikumine k. a. XI muutus jälle elavamaks, mis ilmneb nii sisse- kui väljaveos. Eriti tähelepanuväärne on väljaveotõus novembris seetõttu, et viimasel kuul osutas väljaveedu pidevat kahanemistendentsi. Võrreldes 1. a. novembri andmetega kasvas läbikäik 2,5 milj. kr. (21,7%), samal ajal suu-

renes väljaveedu 1,5 milj. kr. (26,6%) ja sissevedu 0,9 milj. kr. (16,6%) ning bilanss kujunes 704 tuh. kr. võrra aktiivseks 1. a. 112 tuh. kr. vastu.

Väljaveedu. — Exports.

Jälgides väljaveetud kaupade koostist olulisemate rühmade järgi, leiame võrreldes 1. a.

Sisse- ja väljaveo tähtsamad ained. — *Principal Commodities of Foreign Trade*

	November—November				1./1—30./XI			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1985	1984	1985	1984	1985	1984	1985	1984
VALJAVEDU — EXPORTS.								
Üldse: — Total:								
	39 699	32 787	7 263	5 737	447 352	488 915	72 725	63 325
I. Elusloomad (arv) — <i>Animals, living (number)</i>	7 053	2 886	682	195	21 526	12 779	2 062	1 196
II. Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	6 569	4 751	2 742	1 947	64 685	51 546	28 163	20 586
Sellest: — thereof:								
Teravili — <i>Corn</i>	8 027	1	389	0,1	29 625	22 883	3 810	1 988
Kartul — <i>Potatoes</i>	1 520	2 161	58	90	10 822	6 197	405	207
Või — <i>Butter</i>	783	720	1 370	1 143	10 249	9 600	15 231	10 831
Munad — <i>Eggs</i>	3 018	1 509	294	117	46 949	34 150	2 565	1 788
Liha ja lihakaup — <i>Meat and Meat Products</i>	151	92			2 795	2 037		
	442	813	427	292	3 850	3 048	3 748	3 307
III. Toor- ja poolv.-ain. — <i>Raw a. Semi-Manufact. Materials</i>	29 853	25 114	2 100	1 885	347 960	400 681	25 736	25 427
Sellest: — thereof:								
Toornahad — <i>Hides undressed</i>	37	24	36	62	428	496	776	596
Metsamaterjal — <i>Timber Materials</i>	15 210	15 526	645	706	205 819	278 582	8 142	11 314
Tselluloos — <i>Cellulose</i>	6 584	3 071	719	353	62 842	54 654	7 139	6 682
Lina ja -takud — <i>Flax and Tow</i>	220	293	263	278	4 515	3 821	5 381	2 536
Bensiin — <i>Benzine</i>	237	155	58	50	1 019	1 923	461	655
Põlevkiviõli — <i>Shale-Oil</i>	591	1 723	29	73	14 554	12 333	677	843
Kunstsaarv — <i>Artificial Horn</i>	69	41	154	57	800	496	1 351	791
IV. Valmisraudused — <i>Manufactured Articles</i>	3 277	2 922	1 737	1 710	34 706	36 683	16 693	16 116
Sellest: — thereof:								
Vineer ja -toolipõhjad — <i>Plywood and Chair-backs</i>	1 414	1 165	349	284	16 187	13 358	3 599	2 917
Ajalehe- ja trükipaber — <i>News a. other Printing Paper</i>	558	564	109	119	6 566	6 774	1 288	1 294
Puuv. lõng ja -niit — <i>Woollen Yarn and Thread</i>	98	118	279	330	1 109	587	2 030	2 562
Puuv. riie — <i>Cotton Piece Goods</i>	89	97	374	510	811	831	3 246	3 942
Linane riie jäme — <i>Linen, coarse</i>	27	42	56	84	311	370	639	753
Džautriie ja -kotid — <i>Jute Cloth and Sacks</i>	147	172	84	97	1 552	1 723	898	999
Tsement — <i>Cement</i>	—	129	—	6	568	5 611	25	254
Tahvelklaas — <i>Sheet Glass</i>	607	277	95	50	8 333	3 363	547	669
V. Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	0	—	2	—	0	—	11	—
SISSEVEDU — IMPORTS.								
Üldse: — Total:								
	28 462	30 885	6 559	5 625	256 853	258 384	62 632	50 714
I. Elusloomad (arv) — <i>Animals, living (number)</i>	18	103	3	9	238	431	51	30
II. Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	5 542	9 150	571	506	54 151	54 287	4 960	4 936
Sellest: — thereof:								
Heeringad — <i>Herrings</i>	421	145	61	24	3 725	2 938	608	506
Sool — <i>Salt</i>	2 127	6 641	41	123	23 594	24 520	444	492
Suhkur — <i>Sugar</i>	1 498	1 901	157	211	21 443	19 318	2 336	2 561
III. Toor- ja poolv.-ain. — <i>Raw a. Semi-Manufact. Materials</i>	17 210	17 467	2 233	2 177	143 840	161 776	20 684	17 737
Sellest: — thereof:								
Toortubak — <i>Tobacco unmanufact.</i>	51	42	86	72	518	497	885	748
Toornahad — <i>Hides undressed</i>	219	127	169	109	1 727	908	1 529	916
Džaut — <i>Jute</i>	91	315	24	74	2 132	2 010	549	484
Puuviil — <i>Cotton</i>	500	594	618	811	4 987	4 228	6 431	5 401
Vill — <i>Wool</i>	37	25	114	73	432	279	1 240	391
Kivisüsi ja koka — <i>Coal and Coke</i>	4 232	3 004	64	67	45 888	33 934	724	562
Petrooleum — <i>Petroleum</i>	2 768	1 710	173	106	15 446	14 564	916	949
Bensiin — <i>Benzine</i>	476	450	45	39	4 769	4 180	428	373
Väetised — <i>Fertilisers</i>	3 447	2 260	162	110	35 496	31 556	1 374	1 831
Väeval puhastam. — <i>Sulphur unpurified</i>	2 133	3 200	185	253	8 541	6 407	745	505
IV. Valmisraudused — <i>Manufactured Articles</i>	5 710	4 268	3 739	2 915	53 861	42 320	36 854	27 916
Sellest: — thereof:								
Puuv. riie — <i>Cotton Piece Goods</i>	10	23	94	237	186	202	1 600	2 111
Villane lõng ja -niit — <i>Woollen Yarn and Thread</i>	34	22	242	158	274	246	1 987	1 997
Kunstsiidi lõng ja -niit — <i>Rayon Yarn and Thread</i>	23	16	125	96	233	178	1 323	1 076
Raud ja teras — <i>Iron and Steel</i>	3 804	1 430	508	223	29 411	18 388	4 627	2 561
Kummi ja k. kaup — <i>Rubber and Rubber Goods</i>	39	39	113	185	426	402	1 417	1 235
V. Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	0	—	13	18	1	1	83	95

novembriga muutusi kõikides rühmades. Eriti tugevalt esineb see toit- ja maitseainete ning elusloomade väljaveos. Nii kasvas toit- ja maitseainete väljavedu (väärtuselt 40,8% ja elusloomade väljavedu enam kui kolmekordseks. Ka toor- ja poolvalmissaaduste väljavedu osutab 11,4%-st tõusu, kuna valmissaaduste eksport jäi peagu l. a. novembri tasemele.

Toit- ja maitseainete väljaveo aktiivsus, mis kestab juba kuid, jätkus ka novembris. See toimus peagu kõikide tähendatud rühma tähtsamate ainete arvel, arvatud välja vaid kartul, mille eksport näitas tagasiminekut. Või väljavedu suurenes võrreldes l. a. novembriga koguselt 63 tn. (8,8%) ja väärtuselt 227 tuh. kr. (19,9%). Mune müüsi välisturgudele k. a. novembris 1,5 milj. tk. (100,0%) enam kui mullu samal kuul, kuna munade eest saadud rahasumma ületas l. a. arvud 177 tuh. kr. (151,3%) võrra. Ka teraviljaekspordist saime k. a. novembris 389 tuh. kr. enam kui l. a. samal kuul. Märkimisväärne on veel liha ja lihakauba väljaveo kasv, mis ületab l. a. arvud koguselt 129 tn. (41,2%) ja väärtuselt 135 tuh. kr. (46,2%).

Väliskaubanduse läbikäik novembris 1934—35.

Turnover of November Foreign Trade 1934—35.

	November		1.1—30. XI		1934. 11—30. XI op. =
	1935	1934	1935	1934	
	1000 kr. — tn 1000 kr.				
Väljavedu — Exports . . .	7 263	5 737	72 725	63 325	+14,8
Sissevedu — Imports . . .	6 559	5 621	62 632	50 714	+23,5
Läbikäik — Turnover . . .	13 822	11 358	135 357	114 039	+18,7
Väljavedu ±					
Exports ±	+704	+112	+10093	+12611	
	1000 tn. — tn 1000 tns.				
Väljavedu — Exports . . .	40	33	447	489	-0,4
Sissevedu — Imports . . .	28	31	257	253	-0,4
Läbikäik — Turnover . . .	68	64	704	747	-6,1

Toor- ja poolvalmissaaduste väljavedu, mis näitas viimaseil kuul kahanevust, paisus novembris märgatavalt. Selline muutus toimus peamiselt tselluloosi arvel, mis tingitud tähendatud aine ebsühtlasest väljaveojaotusest kuude kaupa. Tselluloosi väljavedu ületas l. a. novembri väljaveo

koguselt 114,4% ja väärtuselt 103,7% võrra. Ka kunstsarve väljavedu näitas tugevat tõusu nii koguselt kui väärtuselt — esimene 68,3% ja teine 170,2%. Kuigi metsamaterjali eksport püsib koguselt peagu l. a. tasemel, langes väärtus 8,6% võrra. Ka toornahkade väljavedu näitas koguseit 54,2%-st tõusu, kuna väärtus langes muutunud struktuuri tõttu 41,9% võrra. Nimetamisväärne on veel lina- ja põlevkiviõliekspordi kahanemine väärtuselt — esimene 5,4% ja teine 60,3% võrra.

Valmissaaduste rühma tähtsamaist ainetest suurenes ainult vineeri- ja toolipõhjade ning tahvelklaasi väljavedu, kuna kõikide teiste ainete väljavedu kahanes. Võrreldes k. a. novembri andmeid l. a. sama kuu andmetega, kasvas (väärtuselt) vineeri ja toolipõhjade väljavedu 22,9% ja tahvelklaasi 90,0%, kuna ajalehe- ja trükkpaberi (8,4%), puuvillase lõnga ja miidi (15,5%), puuvillase riide (26,7%), jämeda linase riide (33,3%) väljavedu kahanes ning tsemendi väljavedu, milline ulatus l. a. novembris 129 tn-le, kahanes k. a. novembris nullini.

Sissevedu. — Imports.

Sisseveo alal näeme kõikide olulisemate kaubarühmade kasvu. Nii suurenes (väärtuselt) võrreldes l. a. novembriga valmissaaduste sissevedu 28,3%, toit- ja maitseainete 12,8% ja toor- ning poolvalmissaadustel 2,6%.

Valmissaaduste rühmas oli tõus (väärtuselt) võrreldes l. a. novembriga kõige intensiivsem metallide (135,7%), elektrimasinate -aparaatide ja tarvete (107,0%) ning põllutöömehhanismide (184,6%) ja väiksemal määral jõe- ja töömehhanismide (40,5%) ning transportvahendite (34,5%) sisseveos.

Toor- ja poolvalmisainete sissevedu kasvas väärtuselt (võrreldes l. a. novembriga) eriti toornahkade (99,0%) villa (46,2%), petrooleumi (63,2%) ning väetiste (33,2%) arvel, kuna džuudi (67,6%), puuvilla (24,4%) ja puhastamata värvii (26,9%) sissevedu näitas märkimisväärset tagasiminekut.

Toit- ja maitseainete rühmas näeme sisseveo tõusu väärtuselt ainult heeringate (154,2%) juures, kuna soola (66,7%) ja suhkru (25%) sissevedu kahanes tunduvalt

11 kuu tulemusi. — *Results of 11 Months.*

Kuna detsembri väliskaubanduse arvud ei muuda enam kuigi oluliselt väliskaubanduse koostise üldpilti, siis on huvitav jälgida, milliseid tulemusi oleme saavutanud sellel alal käesoleval aastal. Vaadeldes üldarve ning võrreldes neid l. a. 11 kuu andmetega, näeme kõigepealt suurt lähikäigu tõusu, mis ületab l. a. sama ajavahemiku 21,3 milj. kr. (18,7%) võrra. Sellest 21,3 milj. kr. võrra suurenenud lähikäigu summast langes 11,9 milj. kr. sisseveo ning ülejäänud 9,4 milj. kr. väljaveo arvele — seega kasvas sissevedu 23,5% ja väljavedu 14,8% ning bilanss kujunes 10,1 milj. kr. võrra aktiivseks l. a. 12,6 milj. kr. vastu.

Väljavedu. — *Exports.*

Väljaveo suurenemine toimus võrreldes mullusega üldjoontes peamiselt toit- ja maitseainete arvel, kuna suhteliselt kasvas kõige enam elusloomade (72,4%) ja toit- ning maitseainete (36,8%) eksport, kuna toor- ja poolvalmistainete (1,5%) ning valmisaduste (3,6%) väljaveo tõus oli tunduvalt väiksem.

Kaubarühmade osatähtsus väärtuselt

I. I — 30. XI 1934—35. (%)

Percentages of Separate Groups of Merchandise According to Value III — 30/XI 1934—35.

	Väljavedu Exports		Sissevedu Imports	
	1935	1934	1935	1934
I Elusloomad — <i>Animals, living</i>	9,4	1,9	0,1	0,1
II Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	37,8	32,4	7,9	9,7
III Toor- ja poolvalmistained — <i>Raw and Semi-Manufact. Materials</i>	28,9	40,0	38,0	35,0
IV Valmisadused — <i>Manufactured Articles</i>	23,9	25,7	58,9	55,0
V Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	0,0	—	0,1	0,2
Kokku — <i>Total</i>	100	100	100	100

Toit- ja maitseainete väljaveo kasv on tingitud peamiselt või ja teravilja suurenenud väljaveost. Teraviljamüügist välisturgudele saime k. a. 11 kuu jooksul 1,8 milj. kr. (91,6%) ja või eest 4,3 milj. kr. (39,3%) enam kui l. a. samal ajavahemikul. Ka munade eksport arenes k. a. õige tulemusrikkalt — ületades möödunud aasta 11 kuu arvud õige tunduvalt. Tänavu saatsime välisturgudele 12,8 milj. muna (37,5%) enam

Oma

kaastöölise ja lugejate peret

tervitavad aastavahetuse puhul.

Konjunktuurinstituudi juhatus ja Välisministriumi Väliskaubanduse Osakond.

kui mullu 11-el kuul ja nende eest saadud rahasumma suurenes 782 tuh. kr. (43,9%) võrra. Samal ajal kasvas (väärtuselt) liha ja lihakauba väljavedu 13,3% ning kartuli väljavedu ligi kahekordseks.

Toor- ja poolvalmistainete väljavedu jäi peagu l. a. tasemele. Kuigi metsamaterjali väljavedu võrreldes mullusega kahanes tugevasti, aitas erakordselt elav lina ning väiksemal määral kunstsarve ja tselluloosi suurenenud väljavedu katta selle puudujäägi täies ulatuses. Metsamaterjali müügist välisturgudel saime tänavu 3,7 milj. kr. (31,1%) vähem kui mullu, kuna lina eest saadud rahasumma ületas l. a. arvud 2,8 milj. kr. (110,2%) võrra. Ka kunstsarve eksport andis üle 1/2 milj. kr. (70,8%) enam kui mullu. Märkimisväärset tõusu näitas veel tselluloosi (7,2%), toornahkade (30,2%) ja põlevkiviõli (5,3%) väljavedu, kuna bensiini eksport kahanes 27,4% võrra.

Valmisaduste rühma tähtsaimast aineist suurenes (väärtuselt) võrreldes mullusega ainult vineeri ja toolipõhjade (23,4%) ning puuvillase lõnga ja -niidi (14,4%) väljavedu, kuna puuvillase riide (17,7%), jämeda linase riide (16,3%), džuntriide ja -kottide (10,1%), tsemendi (90,2%) ja tahvelklaasi (13,2%) väljavedu kahanes ning ajalehe- ja trükkpaberi väljavedu jäi peagu l. a. tasemele.

Elusloomade rühmas kasvas (väärtuselt) võrreldes mullusega suhteliselt kõige

enam hobuste (276,3%), ning sigade (137,3%) väljavedu, kuna veiste eksport osutas 47,5%-st tagasiminekut.

Sissevedu. — Imports.

Sisseveos näeme tõusu kõigis olulisemais rühmades, kuid eriti tugevalt ilmneb see valmissaaduste juures. Võrreldes k. a. 11 kuu andmeid l. a. sama ajavahemiku andmetega kasvas valmissaaduste sissevedu 32,0%, toor- ja poolvalmissaadustel 16,6% ja toit- ning maitseainetel 0,5%.

Valmissaaduste rühmas kasvas väärtuselt (võrreldes l. a. 11 kuu andmetega) kõige enam toormaterjalide ja tootmisvahendite, nagu: metallide (58,5%) jõu ja töömasinate (41,5%), põllutöomasinate (121,1%), elektrimasinate-aparaatide ja tarvete (53,3%) ning transportvahendite (154,9%) sissevedu.

Toor- ja poolvalmisainete rühmas näeme võrreldes mullusega kõikide olulisemate ainete sisseveo tõusu nii koguselt kui väärtuselt, arvatud välja vaid petrooleum, mille väärtus näitas mõõdukat kahanemist. Eriti märkimisväärne tõus esines toornahkade

(66,9%), villa (39,2%), kivisöe ja koksi (28,8%), puhastamata väävlil (47,5%) ning toortubaka (18,3%) sisseveos.

Toit- ja maitseainete rühmas kasvas väärtuselt võrreldes mullusega ainult heeringate (20,2%) sissevedu, kuna soola (9,8%) ja suhkrut (8,8%) import kahanes.

Tähtsamaist riigest tõusis kaubavaheetus k. a. 11 kuu (võrreldes mullusega): Briti, Saksa, P.A.M. Ühendriikide, Rootsi, Soome, N. S. V. Liidu, Norra ja Leeduga, kuna kahanes: Läti, Prantsuse ja Poolaga. Tähendatud riikidest on meil k. a. 11 kuu kaubavahetuse bilanss aktiivne: Britiga +15,7 milj. kr., Soomega +3,7 milj. kr., Saksaga +761 tuh. kr. Lätiga +668 tuh. kr., Rootsiaga +226 tuh. kr., Leeduga +126 tuh. kr. ja N.S.V. Liiduga +20 tuh. kr. ning passiivne: P.-A.M. Ühendriikidega —5,3 milj. kr., Poolaga —686 tuh. kr. ja Prantsusega —199 tuh. kr. Võrreldes k. a. 11 kuu andmeid l. a. sama ajavahemikuga näeme aktiivsuse tõusu: Soome, Rootsi, N.S.V. Liidu ja Leeduga, ning kahanemist: Briti, Saksa, Lätiga, kuna passiivsus siivenes: P.-A.M. Ühendriikide ja Prantsusega.

PÖLLUTÖOMASINATE JA -RIISTADE SISSEVEDU k. a. 11-el KUUL.

IMPORTS OF AGRICULTURAL MACHINERY AND IMPLEMENTS DURING 11 MONTHS OF 1935.

Põllutöomasinate ja riistade sissevedu näitas k. a. 11-el kuul (võrreldes mullusega) õige tugevat tõusu, mis kestis äärmiselt kõikidel kuudel (arvatud välja oktoober), kuigi mõningate kõikumistega. Sellist suunda osutab ka peagu kõikide tähendatud masinate ja riistade üksikute liikide sissevedu. Põllutöomasinate ja riistade sisseveo pidev kasv näitab, et nõudmine siseturul on suurenenud ja seda peamiselt põllumehe rahalise seisukorra paranemise tõttu. Seda kinnitab ka põllumajandusliku ekspordi tõus, mis soodsa konjunktuuri tõttu avaldus nii koguselt kui väärtuselt, kuid hindade tõusu tõttu oli viimase kasv siiski tunduvalt suurem. Eksporidist enamsaadud raha võimaldabki põllumehele mullusest suuremal määral uuendada ja täiendada masinaid ja tööriistu.

Põllutöomasinate ja riistade sissevedu kasvas k. a. 11-el kuul (võrreldes mullusega)

763 tn-lt 1 601 tn-le (109,8%) ja väärtuselt 680 tuh. kr-lt 1 506 tuh. kr-le (121,5%) — seega paisus tähendatud masinate ja riistade ost välismaalt enam kui 2-kordseks. Kui võrrelda käesoleva aasta arve 1932. a. omadega, siis näeme põllutöomasinate ja riistade sisseveo tõusu k. a. veelgi suuremana — s. o. ligi 5-kordsena, kuid kriisieelsest 1929. a. impordist on k. a. siiski tunduvalt väiksem. 1929. a. 11 kuul ulatus põllutöomasinate ja riistade sissevedu 3 649 tn-le (3 073 tuh. kr.) — seega oli 1929. a. tähendatud masinate ja riistade sissevedu enam kui 2-kordselt suurem käesoleva aasta omast.

Välismaalt ostetud põllutöomasinate ja riistade rühm koosneb õige mitmesuguseist masinaist ja riistadest. Olulisemate hulka kuuluvad: vilja- ja rohuniitjad, rehepeksumasinad, traktorid, külvimasinad, tuulamis- ja sortimismasinad, hobuseredad, kultivaatorid, koorelahutajad, võimasinad, piimatransport-

kannud, vikatid, hargid, hangud, rehad jne. Jälgides eelnimetatud masinate ja riistade sisseveokoguse liikumist üksikute liikide järgi ja kõrvutades k. a. 11 kuu andmeid 1. a. sama ajavahemikuga, näeme tõusu kõikide põllutöö ja -majandusmasinate ning riistade juures, arvatud välja vaid viljatuulamis- ja -sortimismasinad, millede sissevedu jäi peagu 1. a. tasemele.

Olulisemaist põllutöömehhanismide kasvas kõige enam traktorite sissevedu — 9 tn-lt 127 tn-le — seega 14 kordseks. Ka rehepeksumasinate import näitas hoogsat tõusu — 68 tn-lt 223 tn-le — seega enam kui 3-kordseks. Ligi 3-kordselt suurenes hobuserehade ja enam kui 2-kordselt vilja ja rohuniitjate sissevedu. Peale tähendatud masinate suurenes veel külvimasinate (44,1%) ja kultivaatorite (15,0%) sissevedu.

Piimandusmasinate ja riistade import kasvas võrreldes mullusega ligi 3-kordseks. Selline tähelepanuväärne tõus sündis peamiselt võimainate ja piima-transportkannude arvel. Võimainate sissevedu suurenes 3-kordselt, ning piima-transportkannude sissevedu ligi 3½ kordseks.

Põllutööriistade juures on sisseveo tõus tunduvalt tagasihoidlikum kui eelnimetatud masinate sisseveos. Põllutööriistade sissevedu ületab k. a. 11-el kuul 1. a. sama ajavahemiku 37,9% võrra. Suhteliselt kõige enam kasvas vikatite sissevedu, kuna harkide ja rehade ning kõblade sisseveo tõus oli tunduvalt väiksem. Võrreldes 1. a. 11 kuu andmetega kasvas vikatite sissevedu 78,3%, harkide ja rehade 16,7% ning kõblade sissevedu 14,3%. Ka mitmesuguste põllutöömehhanismide

Põllutöömehhanismide ja riistade sissevedu 11-el kuul 1932—35. a. (1000 kr.)

Imports of Agricultural Machinery and Implements During 11 Months, 1932—35. (In 1000 Kr.)

	1935	1934	1933	1932	1929
Üldise — Total	1 506	680	307	265	3 073
Sellest — Thereof:					
Traktorid — Tractors	206	18	—	15	398
Rehepeksumasinaid — Thrashers	218	61	21	11	589
Vilja- ja rohuniitjad — Mowers	337	150	101	31	574
Külvimasinaid — Seeders	27	23	3	1	52
Hobuserahad — Horse rakes	33	13	3	6	110
Kultivaatorid — Cultivators	10	8	3	0,5	62
Äkrad — Ploughs	44	1	1	0,1	78
Viljatuulamise ja sortimise masin. — Winnowers & sifters	22	21	11	13	27
Vikatid — Scythes	166	92	55	27	118
Hargid, rehad ja hangud — Forks & rakes	39	33	15	17	38
Köörelahutajad ja n. osad — Separators & parts	94	57	12	9	186
Võimainad ja n. osad — Churns & parts	25	7	4	10	18
Muud piimandusmasinaid — Other dairy machinery	11	3	—	3	102
Piima transportkannud — Milk cans	90	30	8	48	123

ja riistade osade sissevedu suurenes õige tunduvalt.

Põllutöömehhanismide ja riistade sissevedu k. a. toimus peamiselt Rootsi, Saksast, N.S.V. Liidust ja Austriast, kuna üksikuid masinaid ja riistu ostime peamiselt järgmistest riikidest: traktoreid — P.-Am. Ühendriikidest, Rootsi ja Saksast; rehepeksumasinaid — Rootsi; viljatuulamis- ja sortimismasinaid — Saksast; külvimasinaid ja rohuniitjaid — Rootsi ja N.S.V. Liidust; hobuserahi ja kultivaatoreid — N.S.V. Liidust; vikateid ja sirpe — Austriast; härke ja rehi — Saksast ning piimandusmasinaid — Rootsi, Saksast, Soomest ja Taanist.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Majandusminister lubas asutada Kinnisvarade kasutamise o/ü „Elamu“ Tallinnas. O/ü osakapitaliks on 150 000 kr. Eesmärgiks on kinnisvarade ja majade omandamine, valitsemine ja eksploatimine ning majade ja muude hoonete ehitamine.

● O/ü „Kalevlaste Kodu“, põhikapitaliga 30 000 kr. O/ü ülesandeks on soetada spordiseltsile „Kalev“ ja kaitseväe Tallinna maleva „Kalevi“ malevkonnale kehakultuuri

arendamiseks ja igasuguse spordi harrastamiseks soodsaid ruume ja neid pidada ülal.

● Soome õhusõidu selts „Aero O. Y.“ teatas Majandusministeeriumile, et tema kavatseb likvideerida oma osakonna „Aero O. Y. Eesti osakond“, Tallinnas ja alates 1.1.1936 oma esinduse ühes kõikide kohustustega anda üle firmale „Eesti Avio“ — G. Gahnback & Ko“, Tallinnas.

● O/ü. Keemia laboratoorium „Remedia“ on esitanud Majandusministrile

palve lubada osatõhisust vähendada osakapitali 80 000 kr-lt 30 000 kr-le. Osakapitali vähendamine on tingitud peamiselt sellest, et o/ü. võõrandab oma kinnisvara Väike-Roosikrantsi tän. ja tegevuse kohandab muutunud oludele.

● A/S. „Naela”, Tallinnas, kelle põhikapital 50 000 kr, likvideerimiskomisjon teatas Majandusministeeriumile, et aktsiaseltsi erakorralise peakoosoleku otsusega 30.-st XI k. a. otsustati tunnistada aktsiaselts likvideerituks.

● Aleksander Träss, Saukas ja Hermann, Tartus on asutanud täisühingu riidevärvimistööstuse ühiseks pidamiseks ja kasutamiseks nime all „T/ü. V. Saukas ja K.o.” riidevärvimistööstus „Ekstra”.

● Majandusminister lubas Triikoo-, paela- ja kudumistööstuse omanikku Th. Büttnerit, Tallinnas, osta ja vedada sisse 7 suukakudumismasinat (Saksa päritoluga, koguväärtuses umbes 15.000 kr.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond on andnud loa:

● O/ü. „Noor-Eesti Kirjastusele”, Tartus, Gustav-Adolfi tän. 9/11 trüki- ja käitekoja sisseseadmiseks. Ettevõtte annab tööd 30 töölisle. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 7 h. j.

● Karl Johanson'ile, Antsla alevis, Võrumaal, jahuveski sisseseadmiseks. Veskis leiab tööd 5 töölit. Jõuandjaks 50 h. j. puugaasimootor. Jahvatatakse igasugust teravilja.

RAHANDUS

PANGAD NOVEMBRIS. — BANKING IN NOVEMBER.

Pärast pikemat vaheaega oktoobris alanud laenude kasv jätkus hoogsalt novembris, kusjuures kasv ilmnis mitte ainult ühispankadel, nagu oktoobris, vaid ka aktsiapankadel. Laenude juurdekasv andis 1953 tuh. kr ja seega novembri juurdekasv ainuüksi kattis tunduva ülejäägiga juuniseprembri laenude nõudmise. Kui laenude paisumine novembris on üldiselt tavaline nähtus, siis hoogsuse, millega see toimus, põhjustasid suurel määral erakorralised asjaolud. Selliseina märgime teatud väliskaubandustehingute realiseerimist (sigade müük Saksa) ja põllumehe rahalise sissetuleku vähenemist tänavu sügisel, mis pidid mõjutama krediitnõudlust tõstvalt.

Enam tavalisena tuleb hinnata krediitide laienemist, mis ilmnis möödunud kuul lina ja puutööstussaaduste väljaveo finantseerimise tulemusena ja tõstis välisvekslite summa enam kui 200 tuh. kr võrra. Juba mõnda aega kestnud ehituskrediitide suurenemine, eriti Tallinnas, jätkus novembris suurenemist intensiivsusega ja aitas samuti kaasa üldisele krediitide laienemisele.

Oleks võinud oodata, et asjaolud, mis põhjustasid krediitide ekspansiooni, kutsuvad esile

ühtlasi hoiuste äravoolu pankadest, nagu see toimuski analoogilises olukorras oktoobris. Ent toodud arveteselsu andmed sellist liikumist ei ilmuta. Vastupidiselt, hoiused isegi suurenesid 375 tuh. kr võrra (brutto). See ootustevastane hoiuste liikumine saab arusaadavamaks, kui selgitada lisahoiuste päritoluküsimust. Olevate andmete järgi need ei kujutanud endast täies ulatuses säästsummasid, vaid suurel määral ühe suurtööstuse ettevõtte poolt hangitud ja ettevõtte laiendamiseks määratud pikaajalist krediiti, mis paigutatud hoiule erapankadesse kuni investeerimiseni. Osa hoiuste juurdevoolust langes siiski kokkuhoiu arvele. Hoiuste koostis muutus novembris tunduvalt. Suureneva laenu nõudluse mõjul jätkus pankadevaheliste hoiuste koondumine omanik-pankadesse ja seetõttu tähendatud hoiuste summa kahanes 1354 tuh. kr, kuna teised hoiused (s. o. hoiuste nettosummad) samal ajal kasvasid 1729 tuh. kr. Selle vastupidise liikumise tulemusena saame bruttosummas vaid 375 tuh. kr kokku hoiuste juurdekasvu era- ja tähtsamail ühispankadel.

Lisainvesteeringud laenude (+1953 tuh. kr), väärtpaberite (+824 tuh. kr) ja kor-

Pankade arvetesels (1000 kr.) — Composite Statement of Accounts of Banks (in 1000 kr.).

	30. nov. 1935	31. okt. 1935	31. nov. 1934	Muutus — Change	
				november 1935	1. XII 34— 30. XI 35
ERAPANGAD — PRIVATE BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	41 804	41 073	35 181	+ 731	+ 6 623
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	12 633	12 647	11 222	+ 14	+ 1 411
Võlaarv. ja rediskont — Loans & rediscounts	6 766	5 547	10 023	+ 1 209	+ 3 267
Laenud — Loans	53 808	52 891	52 898	+ 917	+ 910
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	3 257	2 611	1 857	+ 646	+ 1 400
Garantiid — Guarantees	6 540	6 700	3 374	+ 160	+ 3 166
Väärtpaberid — Securities	3 955	2 947	1 765	+ 1 003	+ 2 190
Kassareserv — Cash reserves	5 259	5 738	4 288	- 479	+ 1 026
TAHTS. ÜHISPANGAD — PRINCIP. CO-OPER. BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	30 929	31 285	26 670	- 3 56	+ 4 259
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	792	697	563	+ 95	+ 229
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	2 556	2 245	2 343	+ 3 11	+ 213
Laenud — Loans	27 947	26 911	23 584	+ 10 36	+ 4 383
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	554	723	976	+ 1 31	+ 122
Garantiid — Guarantees	653	703	543	+ 20	+ 135
Väärtpaberid — Securities	2 265	2 449	1 402	+ 1 84	+ 363
Kassareserv — Cash reserves	4 975	5 837	5 050	- 8 62	+ 75
KOKKU — TOTAL:					
Hoiusummad — Deposits	72 733	72 368	61 851	+ 375	+ 10 882
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	13 425	13 344	11 785	+ 81	+ 1 640
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	9 312	7 792	12 366	+ 1 520	+ 3 054
Laenud — Loans	81 755	79 802	76 462	+ 1 953	+ 5 293
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	4 111	3 334	2 333	+ 777	+ 1 278
Garantiid — Guarantees	7 223	7 403	3 922	+ 180	+ 3 301
Väärtpaberid — Securities	6 230	5 396	3 167	+ 824	+ 3 053
Kassareserv — Cash reserves	10 234	11 575	9 233	- 1 341	+ 951

resp. arvete (777 tuh. kr) kaudu ning pankade hoiuste tagasitõmbumine nõudis pankadelt võrdlemisi suuri ressursse novembris, tunduvalt suuremaid kui seda pakkus hoiuste juurdevool. Puuduv osa hangiti kassareservist ja keskpangast võlaarvete suurendamise teel. Kassareservist vähenes ainult teistes erapankades olev osa, kuna muu osa suurenes pisut (161 tuh. kr). Kassareserv suuruselt üldiselt ei vastanud krediitkasutiste seaduse sellekohasele nõudele. Seepärast lähemal ajal vastava nõude kehtimahakkamisel on pangad sunnitud täiendama oma kassareserve, mis toimub kahtlemata suurelt osalt keskpanga krediitide abil. Kasvikumäärad, mis mõni aeg tagasi avaldasid teatud languskalduvust, on nüüd krediitpinge suurenedes muutunud stabiilseiks. Praeguste tulevikuväljavaadete järgi on vaevalt oodata muutust sel alal.

Novembri lõpul oli aktsia- ja tähtsamate ühispankade poolt arvestatud jooksvate tuludena 5989 tuh. kr ja kuludena 3407 tuh. kr. Kuigi summade suuruses ei ilmne tunduvalt

erinevusi võrreldes eelneva aastaga (30. XI 1934: tulud 5 695 tuh. kr, kulud 3 501 tuh. kr), võib siiski konstateerida tulude ja kulude vahekorra soodustumist. Kui kahtlaste laenude kustutus ei osutu suuremaks kui eelneval aastal, mis tõenäoline, siis lõppeva aasta tegevuse tulemused peaksid kujunema paremaiks.

Võrreldes eelmise aasta sama ajaga on hoiused kasvanud 10 882 tuh. kr (ilma pankadevaheliste summadeta 10 282 tuh. kr) ja mitmesugused võlaarved ja kohustised kahtlased laenuid 1 414 tuh. kr. Samal ajal suurenesid laenud 5 293 tuh. kr, nõudmised korresp. vastu 1 278 tuh. kr, väärtpaberite summa 3 053 tuh. kr ja kassatagavara 951 tuh. kr ühes pankadevaheliste summadega.

Novembris toimus laenude liikumine aktsia- ja ühispankadel ühises, hoiuste liikumine aga vastupidises suunas (aktsiapankadel suurenesid, ühispankadel vähenesid), kusjuures lahkumine ilmnes ainult pankadevaheliste hoiuste alal.

LAEVANDUS

LAEVASÖIT JA KAUBALAEVASTIK 1935. a.

SHIPPING AND MERCHANT MARINE IN 1935.

Ins. E. Masik.

Rahvusvahelises laevasõidus 1935. a. kestis $\frac{1}{4}$ aasta jooksul depressioon, mis sai alguse 1930. a. ning sealt peale on kestnud vahetpidamata. Vedude kogus, mis sõltub rahvusvahelisest merekaubandusest, püsis praktiliselt eelmise aasta tasemel, kuna ülemerekaubandus ei näidanud nimetusväärset arenemist. Mõned kaupadeliigid, nagu metsamaterjalid ja Inglise süte eksport näitasid esimese $\frac{1}{4}$ aasta jooksul isegi teatavat tagasiminekut. Lisaks kaupade liikumisele mõjutas tunduvalt 1935. a. prahiturgu ja laevade pakkumist-nõudmist Inglise lisaks teiste Lääne-Euroopa riikidele kehtimapanud trampolinevade subsideerimine, mille tingimuseks on, et subsiidiumi makstakse vaid sõidusolevatele laevadele. Samal alusel kehtivad subsiidiumid ka teisis mais, nagu Saksas, Prantsuses, Itaalias, Ameerikas ja 1935. teisest poolest ka Hollandis. Subsidiirimine mõjutas seisva tonnaži sõitulaskmist suuremal määral, kui see oleks olnud oma vastutusel töötamisel. Samuti võimaldab ta võistelda madalamate veohindadega. Teiseks nähtuseks, mis mõjutas prahiturgu, oli mitmete riikide poolt vedude juhtimine oma lipule ning selle tagajärjel vastava veo väljakukkumine vabalt veoturult. Nende asjaolude mõjutusel ning arvestades eeltoodud merekaubanduse arengut 1935. a. esimese 9 kuu jooksul prahid olid madalamad kui 1934. a. ning üldse madalamad kui ühelgi aastal peale sõda, vaatamata, et Inglise laevastiku toetamise seaduse põhjal asutatud Trampolinevade Valitsemise komitee algatusel aasta esimesel poolel pandi kehtima minimaalprahid L.-Ameerika viljaveol ja aasta teisel poolel teostati minimaalprahid Austraalia ja P.-Ameerika vilja- ja süteveol Euroopast P.-Ameerikasse. Need minimaalprahtide tunnustasid „Gentleman agreement” põhjal ka teiste riikide laevaomanikud ning neist peeti kinni. Kuid vaatamata isegi minimaalprahtide kaudu vastava prahituru tõstmisele kujunesid kokkuvõttes prahihindaksid kõikidel kuudel madalamaks kui 1934. a. Eriti laevadele huvitavalt veoturgudel — metsaveos

— oli üldiselt vedusid saada küllaldaselt, kuid prahid paljudel juhtudel olid madalamad 1934. a. vastavaist hindadest $\frac{1}{2}$ -võrra. Ka süteveol Balti merde piisisid hinnad $\frac{1}{4}$ aasta jooksul endisel madalal tasemel. Talvised Vahemere- ja Kontinendiprahid olid nõrgemad eelmisest aastast.

Prahituru üldine seisukord peegeldub kõige paremini järgmisest „Lloyds List'i” indeksist (1923 = 100):

	I veer.	II veer.	III veer.	okt.	nov.
Üldindeks:	1935 68,9	64,1	64,1	73,7	73,2
	1934 65,2	64,3	67,4	67,2	66,4

Oktoober tõi ühenduses Itaalia-Abessinia sõjaga, Inglise laevastiku koondumisega Vahemere, tagavarade suurendamisega sõja kaartusel ning rekvastuse võidujooksu algusega jänsu pöörde kaupade liikumisse üle mere, ühtlasi laevade nõudmisse. Esialguse avaldus Vahemere basseinis ja ookeanivedudel, kus prahihinnad tõusid mõne päevaga kuni 20—30%. Kuid loomulikult laienes varsti see tõus ka teistele turgudele ning tagajärjeks oli oktoobris üldine prahtide taseme tõus 13—15%. Prahtide tõus laienes ka Balti merde, kus eriti süteveohinnad tõusid $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{3}$, mida põhjustas veel Inglise söetööstuse konflikt ja oodatav streik ning sõhindade tõus. Ka viljaveost väljaspoole Balti merd maksti paremat hinda, samuti kui metsavedudest ja ajalepingust, mis tõusid kohe 10—15%. Kuid ühenduses pinevuse langusega rahvusvahelisel poliitilisel areenil vaibus oktoobri lõpuks ostude tung kaupade tagavaradeks. Samal ajal tõusid kaupade hinnad, mis seda tungi vähendasid veelgi. Lasti ka sõitu osa seisvast tonnažist. Tagajärjeks oli, et alates oktoobri lõpust kogu novembri jooksul prahid arenesid alanemissuunas. Siiski oli tonnažinõudmine märksa elavam kui eelmisel madalal ajaajargul, samuti elavam kui 1934. a. Ka prahtide tase, eriti üksikuid vedudel, püsis, nii et kokkuvõttes november näitas vaid umb. 1—2% prahtide tagasiminekut, Euroopa vedudes aga 4—6%. Üldiselt olid siiski prahid novembris ka Euroopa vedudel umb. 10% kõrgemad kui 1934. a., kus

teatavasti aasta viimaseil kuul prahitung oli eriti madal peale tõusu augustis/septembris. Detsembris muutus prahitung veelgi nõrgemaks, ning kui poliitilised sündmused arenevad sanktsioonide täieliku kehtimapaneku suunas, siis arvestades sõitulastud tonnaaži, ei ole talvel väljavaated kuigi head.

Kokkuvõttes siiski kolm viimast kuud tõstsid prahte niivõrd, et aasta kokkuvõtte saab vähe parem 1934. a.

Eesti välissõidu-kaubalaevastik sai vähem tunda 1. a. prahituru eeltoodud suuri kõikumisi, kuna kaugesõiduaurikuist umb. 50% anti juba varem ajalepingule, suurele osale tonnaažist olid aga prahid sõlmitud läinud

sügisel vähe paremail tingimustil. Praktiliselt umb. 85% laevastikust oli varustatud ette prahtidega. Kuid samal põhjusel ei saanud see osa kaubalaevastikust, peale vabade laevade, kasutada oktoobri ja nov. prahtide ajutist tõusu. Siiski kokkuvõttes Eesti kaubalaevastikule kaugesõidus 1935. aastal kujuneb mitte halvemaks kui 1934. a. Märkida võib seejuures, et ka väikelaevalade veohinnad Soomest ja Venest Taani langesid suvise navigatsioonijooksul umb. 1—2 Tkr. võrra, kuid oktoobris tõusid needki. Võrdluseks toome 1934/35. a. jooksul makstud keskmised veohinnad metsa ja süteveol Balti merest (valgest merest), kõik netohinnad:

			Mai	Juuli	September	Oktoober	November
Tallinn — London	DBB	1934	28/—29/—	28/—30/—	28/—29/—	28/—29/—	28/—29/—
		1935	27/6	28/6	28/—	31/6	32/6
L. Soome — London	DBB	1934	28/6	31/—	29/—	29/—	29/—
		1935	27/6	28/6	28/6	31/6	32/6
L. Soome — Holland	DBB	1934	Fl. 12.50	12.75	12.—	12.—	12.—
		1935	11,75	12.—	12.—	12,50	12,50
Leningrad — London	DBB	1934	33/6	35/6	34/—	35/—	36/—
		1935	31/6	32/6	32/6	36/—	37/—
Valgemeri — London	DBB	1934	42/—	43/6	42/6	44/6	—
		1935	40/—	41/6	42/—	—	—
L. Soome — Kopenhaagen	DBB	1934	Tkr. 25.—	32.—	28.—	28.—	28.—
		1935	27.—	27.—	27.—	29—30.—	—
Hull — Tallinn	Sõed tn.	1934	4/6	4/6	4/6	4/6	4/6
		1935	4/6	4/6	4/6	5/6	5/6

Läinud aasta oli rahvusvahelises laevasõidu arengus isekoomustav veel seega, et tegevusetaseisev tonnaaz ülemaailmselt vähenes aasta keskpaiguks 5,5 milj. br. tn ja detsembri alguks alla 5 milj. br. tn. Seejuures seisib peamiselt Ameerika, Prantsuse, Inglise tonnaaz. Kui arvata maha sõidukõlbmatud laevad ja tanklaevad, siis arvati sõidukõlblik seisev tonnaaz ainult veel 2 milj. br. tn. Seejuures põhjamaade tonnaaz oli praktiliselt sõidus kogu koosseisus. Need asjaolud lasevad teha järelduse, et tegelik tonnaazi ülepakumine, eriti väiksemate tramp-laevade alal, on lõppemas, mis võib mõjutada passiivselt prahiturgu tulevikus.

Eesti kaubalaevastik 1935. a. näitas jälle nimetusväärset kasvu. Laevastiku kasvamisele andis tõuke 1934. a. tulemused, mis võimaldas amortiseerida laevu, ning harilikus korras läheb suurem osa amortisatsioonist Eesti kaubalaevastiku traditsioonide kohaselt tagasi laevadesse. Ka laeva teenijas-

kond ja väljastpoolt ringkonnad asetasiid raha laevadesse, kuna tõusis usk laevasõidu paremasse tulevikku. Eriti aitas aga kaasa valitsuse soovitusel Põkalaenu pangas avatud uus 4% laenu-krediit 500 000 Kr., mida aasta viimasel veerandil suurendati veel 300 000 Kr. võrra. Ka välislaevadest tulid mõned Eesti lipu alla, üks neist Lipu ülekandmise seaduse alusel ning 3—4 laeva väliskapitali osavõtul. Tulemusena kaubalaevastik muutus eelkokkuvõtete järgi:

	Suursnes		Vähenes	
	Arv	br. reg.-tn.	Arv	br. reg.-tn.
Aurikuid	16	21 580	6	3 415
M/L ja MPL	2	174	5	1 084
Purjelaavu	2	40	7	376
Kokku	20	21 744	18	5 075

Absoluutne juurdekaskv oli seega 2 laeva ja 16 669 br. reg.-tn. Arvestades kaubalaevastiku suurust aasta alguks, tõusis merelaevastik aasta lõpuks esialgsete kokkuvõtete järgi ümmarg. 143 000 br. reg. tn.

Kaubalaevastiku edaspidisele suurenemisele on tekkinud nimetusväärt takistus laevamehaanikute ja raadiotelegrafistide puudumise tõttu, mille kõrvaldamiseks on vaja kiireid ja mõjuvaid abinõusid, kuna seega takistub ka teistele laevasõidukutsealadele

töömahu laiendamine, kuna neil aladel on inimete tagavara külluses. Välissõidu-kaubalaevastiku sissetulekut maksubilansis võib 1935. a. kohta arvestada umb. 4 milj. kr. Laevastiku sihtkindel arendamine väärrib ka eeloleval aastal tõsist ja teenitud tähelepanu.

UUSI ALUSEID MAAILMA LAEVANDUSE RATSIONALISEERIMISEKS. NEW BASES FOR RATIONALISATION OF WORLD SHIPPING.

Laevanduse maailmakonverentsi kokkukutsumine maailma-kaubalaevastiku ratsionaliseerimisküsimuse lahendamiseks lükkatakse ükka edasi. Et siiski jõuda soovitud eesmärgile laevanduse mõõduandvaid riiges, püütakse kiisimuse lahendamiseks leida niüid uusi, kiiremaid ja kergemaid aluseid. Ühenduses sellega ei peeta enam otstarbekaks alistada ratsionaliseerimisele kogu maailma kaubalaevastikku ja laevade kõiki liike ja suurusid. Kõigepealt langeksid välja 9 milj. br. rgt. tanklaevu, millede tegevuse parema organiseerimise eest hoolitseb küllaldasel määral juba nende laevade eriline „pool”. Peale selle langeks välja kalalaevastik, mis moodustab ligi 1,1 milj. br. rgt., ja abilaevad. Üldse maailma kaubalaevastikku kuulub umbes 11,3 milj. br. rgt. laevu, mis ei toimetata prahi-ega reisijatevedu. Kui ratsionaliseerimisele võtta ainult ookeani prahi- ja reisijate laevad, siis ratsionaliseerimisküsimuse lahendamine osutuks veelgi kergemaks. Sel juhul langeksid välja samuti U.S.A. suurteel järvedel kursseerivad laevad, puulaevad ja laevad alla 4000 br. rgt. Arvates maha peale selle laevad vanusega üle 25 a., kui ookeanisõiduks ebakõlblikud, siis ratsionaliseerimisele kuuluv maailma-kaubalaevastik väheneb enam kui poole võrra, nagu näha järgmisest tabelist.

Sel korral muutub üksikute riikide osatähtsus maailma-kaubalaevastikus ja väheneb nende riikide rühm, mis ühinedes ratsionaliseerimisküsimuses, võiks omada kaaluva mõju.

Maailmalaevastiku ratsionaliseerimiskava elluviimise asemele kogu ulatuses kerkib niüid esiplaanile selle osalise ja järk-järgulise

teostamise põhimõte. Vähendamisele kuuluvalt maailma-kaubalaevastikust tuleks sel puhul jätta välja esiteks kõik reisijate laevad ja luua ratsionaliseerimiskohustusi ookeani-prahilaevade kohta. Teiseks, ratsionaliseerimise osalisel teostamisel peetakse niüid tarvilikuks reguleerida esmalt ookeanilaevanduse üksikuid alasid, mille järgi osutuks võimalikuks teostada ookeani-prahilaevastiku järk-järgulist ratsionaliseerimist.

Ookeani prahi- ja reisijate laevad.

Ocean and Passenger Vessels.

	Maailma-kaubalaevastiku üldtonnaaz Total Tonnage of Merchant Marine		Maailma ookeani- kauba- ja reisijate-laevastiku üldtonnaaz Tonnage of Ocean Freight and Passenger Ships.	
	1000 br. tn. 1000 Gross Tons.	% maailmalaevastiku üldtonnaazist % of World Tonnage	1000 br. tn. 1000 Gross Tons.	% maailmalaevastiku üldtonnaazist % of World Tonnage
Inglise ja Iiri — England and Irish Free State	17 298	27,1	10 899	36,1
P.-Am. Ühendriigid — United States	12 223	19,2	5 399	17,0
Jaapan — Japan	4 086	6,4	2 133	7,1
Norra — Norway	3 967	6,2	1 005	3,3
Saksa — Germany	3 898	5,8	2 263	7,5
Prantsuse — France	2 939	4,7	1 710	5,7
Itaalia — Italy	2 838	4,5	1 682	5,6
Holland — Netherlands	2 554	4,0	1 479	4,9
Muud — Other Countr.	14 078	22,1	8 668	12,2
Kokku — Total	63 726	100,0	30 175	100,0

Eeltoodu iseloomustab neid laevanduse ratsionaliseerimise uute aluste otsinguid, mis peavad tooma lahenduse sellele pikaleveninud küsimusele. Alles siis, kui leitakse alused, mis võimaldavad vastuvõtava ja edu kindlustava kokkuleppe, tuléb kokku kogu aeg edasilükatav laevanduse maailmakonverents.

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 43.	16/XII	9/XII	o/o	November		English Nomenclature see No. 43.	16/XII	9/XII	o/o	November	
	22/XII	15/XII		1935	1934		1935.	1935.		1935.	1935.
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas börsikom. noteerin-gute järgi (kr. kv)											
Teravili, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,60	12,00	0	12,56	10,25	70. Searasv, sulatamata	80	80	0	82	78
2. Nisu	17,50	17,00	+2,9	17,75	14,50	71. " sulatatud	100	100	0	104	90
3. Oder, õlle	16,00	16,00	0	15,00	13,00	72. Loomarasv, sulatamata	60	55	+9,1	61	50
4. " sööda	11,50	16,00	-28,1	15,0	8,50	73. " sulatatud	65	65	0	65	60
5. Kaer	8,0	10,25	-17,1	10,19	6,86	74. Heeringad, soolatud	45	60	-10,0	60	50
6. Rukkijahu	14,18	14,18	0	14,48	12,55	75. Rõimed, värsked	25	18	+88,9	18	20
7. Rukkipüül	20,75	20,75	0	22,16	18,76	76. Kilud	35	25	+40,0	30	28
8. Nisupüül (kõrgem sort)	31,00	31,00	0	32,13	28,74	77. Riis	60	60	0	60	55
9. Kartulid, ekspord	—	—	—	—	1,78	78. Manna	43	43	0	43	40
10. " piirituse	2,15	2,15	0	2,10	1,78	79. Kartulijahu	28	28	0	28	26
11. " vabriku	1,90	1,90	0	1,82	1,51	80. Suhkur	44	44	0	44	44
12. Jaust šveitsi (kg)	1,20	1,20	0	1,16	1,10	81. Sool	5	4	+25,0	4	5
13. Margariin	0,75	0,75	0	0,75	0,67	82. Riistikhein	6,4	6,7	-4,5	7,7	4,8
Kolonialkaubad											
14. Suhkur	42,38	42,38	0	42,75	41,81	83. Aasahein	4,9	5,2	-5,8	5,7	3,8
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	3,20	84. Põletiapuud, kase (m*)	810	810	0	810	597
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	3,00	85. " männi	528	528	0	528	485
17. " Inglise	2,50	2,50	0	2,50	—	86. Petroleum (lt)	12	11	+9,1	11	18*
18. Riis, Burma II	45,50	45,75	-0,5	45,83	44,43	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
19. Tee, Or. Pek., Taelon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	Rukis — (kr. kv.)					
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,88	4,88	0	4,68	4,75	87. Hamburg (La Plata)	7,88	7,28	+8,5	7,37	9,01
21. Heering, S. Matties (tünn)	38,50	38,50	0	38,50	34,00	88. Chicago	7,27	7,05	+3,1	7,12	11,30
22. " Matfala	42,50	42,50	0	42,50	37,00	89. Winnipeg	6,09	5,96	+2,2	5,88	8,50
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	40,00	40,00	0	40,00	35,00	Nisu — (kr. kv.)					
24. Tsemnt (tünn)¹)	6,45	6,45	0	6,45	6,88	90. Hamburg (Manitoba I)	14,30	14,05	+1,8	14,16	13,50
25. Lubi	2,50	2,50	0	—	3,88	91. Liverpool	12,82	11,89	+7,8	12,09	9,97
26. Tsinkvalge (kg)	0,45	0,45	0	0,45	0,52	92. Chicago	13,69	13,16	+4,0	13,08	13,37
27. Ooker	0,21	0,21	0	0,21	0,22	93. Winnipeg	11,52	11,37	+1,3	11,48	10,54
28. Värsmit	71,00	71,00	0	71,25	64,50	Mais — (kr. kv.)					
Metallid											
29. Raud, sordi	14,25	14,00	+1,8	14,00	14,00	94. Tallinn	—	—	—	—	—
30. Teras, vedru	25,00	25,00	0	25,00	25,00	95. Chicago	8,32	8,47	-1,8	8,58	13,28
31. Inglise	492,50	492,50	0	491,25	492,50	Võl (snt. kg)					
32. Seatina	49,00	49,00	0	48,50	50,50	96. Tallinn	—	139	—	—	141
33. Vaskplekk, punane	185,00	185,00	0	185,00	183,00	97. Kindlustatud hind	100	160	0	160	180
34. " valge	180,00	160,00	0	180,00	149,00	Londonis.					
35. Tsinkplekk	69,00	67,50	+2,2	67,50	67,50	98. Taani	227	227	0	222	215
Riie ja nahk											
36. Puuvillanerite, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,58	99. Eesti	—	—	—	—	188
37. " mitkal	0,42	0,42	0	0,42	0,42	100. Läti	—	—	—	—	187
38. Tallannah, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,40	2,15	101. Leedu	—	—	—	—	182
39. " Am. nah. I s.	2,70	2,70	0	2,65	2,43	102. U-Meremaa	—	—	—	—	186
Kütteained, õlid jne.											
40. Kiviüdi, auru, Newcastle	2,60	2,55	+2,0	2,55	2,55	Manchesteris.					
41. " sepa	2,75	2,75	0	2,75	2,75	103. Taani	231	229	+0,9	226	219
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,85	104. Eesti	191	191	0	192	156
43. Turvas	—	—	—	0,83	0,83	105. Läti	191	191	0	191	167
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	5,26	106. Soome	224	224	0	219	205
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,50	107. Rootsi	221	222	-0,5	219	193
46. Petroleum, Vene ja Am.	11,25	11,25	0	10,35	10,54	Berliinis.					
47. Bens., R-põlevk. segab. (lt)	0,25	0,28	-3,8	0,50	0,27	108. Saksa margivõi	358	358	0	358	377
48. " välimaa, I sort	40,00*	40,00*	0	40,00*	0,29	109. Peen meiereivõi	348	348	0	348	369
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukis	—	—	—	—	—	110. Meiereivõi	387	387	0	387	367
50. Nisu	—	—	—	—	—	111. Kopenhaagenis. — Taani	183	183	0	178	169
51. Oder	—	—	—	—	12,0	Peekon. (snt. kg)					
52. Kaer	10,5	10,5	0	10,5	7,5	112. Tallinn 60—72 kg I s.	66*)	68*)	-2,9	62	63
53. Rukkijahu	14,3	14,3	0	14,5	12,5	113. " { 55,5—59,5 " " }	61*)	63*)	-3,2	57	58
54. Sepikujahu	26,0	26,0	0	28,0	18,0	114. " { 72,5—75,0 " " }	57*)	59*)	-3,4	53	54
55. Kartulid	3,2	3,2	0	3,4	2,8	Londonis (kõrgem not.)					
56. Piim, II valik	12	11	+9,1	11	10	115. Taani	146	146	0	151	158
57. Lauavõi	185	185	0	174	140	116. Eesti	184	184	0	193	146
58. Kõõgivõi	165	170	-2,9	158	129	117. Läti	182	182	0	186	144
59. Koor, röösk (liiter)	112	108	+3,7	108	96	118. Leedu	184	184	0	193	146
60. " hapu	100	100	0	100	93	119. Rootsi	187	187	0	142	148
61. Kanamunad (paar)	18	14	-7,1	18	12	120. Iiri	148	148	0	153	167
62. Sealiha, keedulha	60	60	0	63	49	121. Poola	180	180	0	195	144
63. " praeliha	68	70	-2,9	69	54	Lina — Võru-Petseri.					
64. Loomaliha, supiliha	35	30	+16,7	42	32	122. Ristna (R)	119	120	-0,8	125	102
65. " praeliha	65	65	0	60	50	123. Hoffsdreiband (HD)	110	111	-0,9	116	98
66. Vaalkaliha, esim. veer.	55	45	+22,2	52	47	124. Dreiband (D)	101	103	-1,0	107	84
67. " tag.	65	60	+8,3	62	53	125. Ordin-dreiband (OD)	90	91	-1,1	96	74
68. Lambaliha, esim. veer.	50	40	+25,0	41	38	126. L. ordin. dreib. (LOD)	79	80	-1,2	86	64
69. " tag.	50	45	+11,1	46	43	127. Takuprakk (H)	67	68	-1,5	73	62

¹) fr. Rakvere; *) 22./XII — 4./I 96; *) 15./XII — 22./XII; *) 100 kg. **) kg.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VOITURG — BUTTER MARKET.

Võituru seisukorra kujunemine käesoleval aastal oli tunduvalt soodsam eelmisest aastast, kuna võihindade liikumine maailmaturul, eriti aasta teisel poolel, näitas tunduvat tõusu. Nii tõusis Taani võihind Londonis käesoleva aasta 11 kuu keskmiselt 16% võrra võrreldes eelmise aasta sama ajaga. Seevastu aga Eesti võihind 11 kuu keskmiselt Manchesteris kõvenes tunduvalt enam s. o. 27% võrra. Seejuures suurem võihinnatõus ilmnis oktoobris, mil Eesti võihind Londonis oli 57% võrra kõrgem kui möödunud aastal.

Kuna võihinnad maailmaturul kõvenesid üldiselt, tõusis ka meie eksportvõi hinnanooteering vastavalt väljaveetud võikoguste vahetõusude kujunemisele üksikute turgude järgi. Nii on meie eksportvõi hinnanooteering liikunud käesoleval aastal järgmiselt:

Eksportvõi hinnanooteering Tallinnas (snt kg)

	1935	1934	±%
jaanuar	135	137	- 1
veebruar	138	112	+14
märts	109	91	+20
aprill	100	89	+20
mai	94	85	+11
juuni	102	80	+28
juuli	109	66	+64
august	130	77	+56
september	143	89	+61
oktoober	160	113	+42
november	141	133	+ 6
jaanuarist — novembrini .	122	97	+27

Võihinnanooteering käesoleval aastal, peale jaanuari, on kõrgem kui möödunud aastal. Aasta 11 kuu keskmiselt on võihinna tase kõrgem 27% võrra, kuna juulis oli noteeringute vahe isegi 64%.

Analüüside võihindade kõvenemise põhjusi üksikasjalisemalt nähtub, et sellist võipakkumise vähenemist eksportijaist maist, mis hindade tõusu oleks mõjutanud nii suurel määral, ei saa märkida, kuigi või väljavedu 9 kuu keskmiselt vähenes vanadest karjakasvatajaist maist (Taanist 10%, Rootsist 6%, ja Soomest 10%; Hollandist on võiekспорт suurenenud 19% võrra) 4% võrra; samal ajal Balti ja ookeanitaguste maade võiekспорт näitab suurenemist. Nii suurenes Baltimaist või väljavedu järgmiselt: Eesti 6%, Läti 13%.

Leedu +25% võrra, kuna Poolast või väljavedu näitas langust. Ookeanitaguseist maist on 9 kuu keskmiselt võiekспорт 3% võrra suurem, kuid aasta viimasil kuul võime panna tähele langust võrreldes eelmise aastaga. Võihinna kõvenemise põhjusi tuleb otsida seega nõudmise suurenemisest, mis kutsuti esile teiste rasvainete vähenemisest, kui ka Itaalia-Abessiinia konfliktit tagajärjel tekkinud spekulatsioonist toitainete turul. P. A.-Ühendriikides valitsenud põua tõttu oli seisukord 1934. a. eriti halb. Põuast tingitud väikeste teraviljasaakide tagajärjel olid farmerid sunnitud hävitama sigu kui ka kariloomi. Nimetatud asjaolu tõttu vähenes sulatatud rasvakoguse väljavedu käesoleval aastal P. A.-Ühendriigis eriti tunduvalt. Viimane asjaolu soodustas kahtlemata nõudmise suurenemist võikaubanduses ja ühtlasi ka hindade paranemist. Samuti oli soodustava mõjuga võihinna paranemisele Itaalia-Abessiinia konflikt, mis elustas toitainete kaubandust maailmaturul.

Nõudmine või järele kasvas eriti Saksas, kuhu käesoleva aasta kümne kuu vältel imporditi võid 58 361 tn möödunud aasta sama aja 44 000 tn vastu. Seega suurenes Saksa veetud võikogus 32% võrra. Seevastu aga imporditi Inglisse 10 kuu vältel võid 2% võrra vähem kui möödunud aastal.

Kõvenenud hindade tagajärjel elavnes ka meil võitootmine ja suurenes väljavedu. Nii veeti meilt võid välja käesoleva aasta 11 kuu jooksul 10 249 tn möödunud aasta sama aja 9599 tn vastu. Seega suurenes või väljavedu käesoleval aastal 7% võrra. Kogu väljaveost läks Inglisse 5787 tn, Saksa 4131 tn, Belgiasse 42 tn ja ülejäänud osa teistele turgudele.

Möödunud nädalal seisukord võiturul elavnes, kusjuures Taani kui ka ookeanitaguste maade võihinnad Londonis kõvenesid. Eesti ja Läti võihind Manchesteris jäi aga endiseks, s. o. 106—108 cwt.

Võitagavarade liikumine Inglises näitab edasi vähenemist. Nii oli 7. XII, võid Inglise külmutusmajades 395 000 kasti möödunud aasta 665 000 kasti ja 1933. a. sama aja 440 000 kasti vastu. Seega on võitagavarade

seis käesoleval aastal 40% võrra väiksem möödunud aasta seisust.

Võitootmine ookeanitaguseis mais näitab sesoonset tõusu, kuid on väiksem kui möödunud aastal. Nii on Uus-Meremaal tootmis-
hooajal (augustist-novembrini) toodetud või-

kogus 2% võrra väiksem möödunud aastast. Argentinas läks oktoobris võitoodang tagasi 40% võrra, võrreldes eelmise aasta sama kuu ga. Seetõttu vähenes ka või väljavedu novembris 17 367 kastile möödunud aasta sama kuu 57 364 kasti vastu.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Peekonituru kujunemises käesoleva a. esimesel poolel püsisid hinnad kõrgemal tasemel kui 1934. a. vastaval ajal, kuid aasta teisel poolel langesid alla eelmise aasta tasemest. Seda põhjustas peamiselt sisemaine ebaühtlane toodang Inglises.

Üldiselt olid hinnakõikumised tunduvalt väiksemad kui eelmisel aastal. Eesti peekoni I sordi hind kõikus 75—92 š vahel tsentner 70—94 š vastu 1934. a. ehk 44—82 š vastu 1933. a.

Mahutusvõimalused Inglises käesoleval aastal ei vähenenud väga tunduvalt. Kontigenti vähendati küll 41 500 tsentnerile 48 000 ts. vastu eelmisel aastal, kuid reeksportideks saadeti Inglisse veel ligi 5000 sea ümber, mille eest saadi 30—40% vähem Londoni hindadest.

Peekoni üldsissevedu Inglisse vähenes ligi 10% võrra.

Seevastu näitab sisemaine peekonitoodang Inglises järjekindlat tõusu. Käesoleval aastal tõusis sigade arv Inglises 3,8 milj. sea peale, mis ületab läinud aasta arvu 0,5 milj. sea ehk 15% võrra. Võrreldes 1933. a. suurenes sigade arv Inglises 1 milj. sea võrra.

Sigade arv, keda seakasvatatajad lepingute alusel on kohustatud saatma tapamajadesse suureneb iga aastaga:

1934. a.	1 600 000
1935. „	1 850 000
1936. „	2 000 000

1936. a. kohta tahetakse sõlmida veel lisalepinguid 750 000 sea peale.

Kuna peekonsigade noteeringute kujunemine sõltub ka teistest välisurgudest, peatume lühidalt ka teiste välisurgude juures.

Teise koha püsiva iseloomuga turgudest omas N.-Vene, kuhu meie eksportisime käesoleval aastal 12 050 pekisiga Kr. 940 000 väärtuses. Võrreldes eelmise aastaga mahutasime N.-Venesse 2500 siga enam ehk rahaliselt saime enam Kr. 300 000. Käesoleval

aastal N.-Vene ei ostanud enam suguemiseid, vaid elusaid pekisigu, keskmise eluskaaluga 200 kg.

Uue turuna esines käesoleval aastal Saksa, kes sigade arvilise tagasimineku tõttu oli sunnitud vedama sisse suuremal arvul elusigu ja sealihasaadusi. Saksa eksportisime käesolev. aastal 15 000 siga 1,3 milj. Kr. väärtuses. Saksa saadetud sigade keskmine kaal oli ca 120 kg, kuid Saksa eelistab sigu, eluskaaluga 120—150 kg.

Samuti uue turuna käesoleval aastal kujunes Rootsi, kus sigade arv järjekindlalt langes alates 1933. a. Sealihahindade tõusu vältimiseks oli Rootsi sunnitud lubama sea-liha vedada sisse piratud ulatuses. Eksportivõimalus Rootsi avanes alles käesoleva aasta lõpul, kuid vaatamata sellele läheb Rootsi aasta lõpuni vähemalt 5000 siga. Kuna Rootsis saavutatud hinnad olid tunduvalt kõrgemad meie siseturuhindadest, osutus võimalikuks peekonsigade noteeringuid tõsta viimaseil nädalail, vaatamata sellele, et Londoni turu seisukord ei muutunud.

Peale eelmainitud maade saadeti käesoleval aastal veel ca 3000 siga Belgiasse. Väiksemas ulatuses eksporditi sealihha Norra ja teisesse riigesse.

Kogusummas eksporditi seega käesoleval aastal ca 82 000 siga 6 milj. Kr. väärtuses 60 000 sea ehk 4 milj. Kr. vastu eelmisel aastal. Eeltoodud andmeist selgub, et vaatamata kitsenduste süvenemisele Inglise turul, suurenes meie elussigade ja sealihaksport 22 000 sea ehk 36% võrra ehk rahaliselt 2 milj. Kr. ehk 50% ulatuses.

Möödunud nädalal jäi turu seisukord Londonis endiseks. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering jäi viies nädal püsima 75 š peale tsentner. Vaatamata sellele, et turu seisukord Londonis ei muutunud, tuli alandada peekonsigade noteeringut 2 senti võrra kg-ilt. Seda peamiselt rekordse tapmise

tõttu. Mõõdunud nädalal tapeti 4431 siga 3485 sea vastu eelmisel nädalal. Vaatamata rekordsele tapmisele mahutati siseturule ainult 7% nädala toodangust, ja seda seetõttu, et need ei vastanud ekspordinõudeile. Ülejäänud 93% saadeti välisurule, s. o. Inglisse, Belgiasse ja Rootsi.

23. XII—4. I maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort	
60 — 72 kg	66	61	56		Sise-
55,5 — 59,5 „	61	57	51		turu-
72,5 — 75 „	61	57	51		hinnad
75,5 — 80 „	57	51	50		

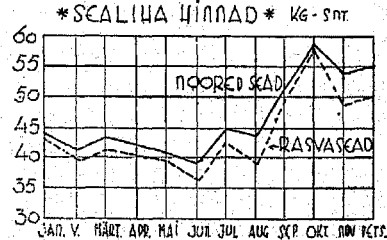
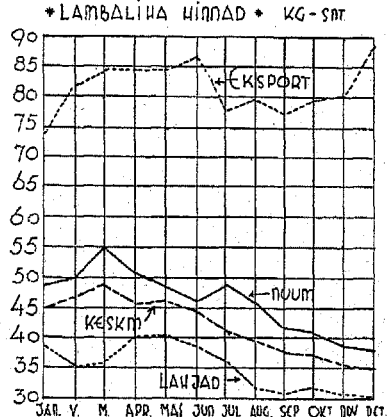
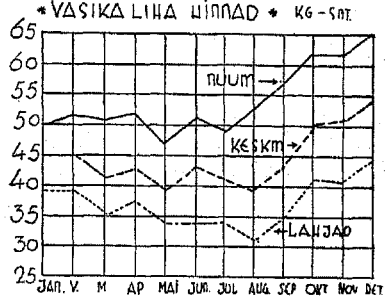
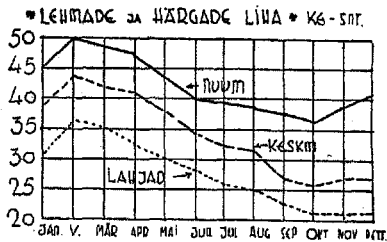
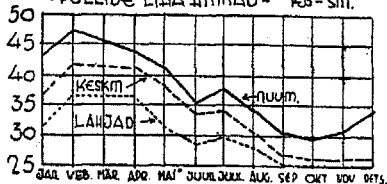
TAPALOOMADE- JA LIHATURG
CATTLE AND MEAT MARKET.

Käesoleva aasta siseturu lihakaubanduses võime märkida, et hinnad olid võrdlemisi rahuldavad peale sealihha. Loomakasvatuse oleme viljasaakidest. On viljad ja hein hea, kasvatatakse loomi rohkem, eriti tuleb sellisel ajal turule parema väärtusega lihaloomi.

Veisekasvatuses mõõdunud aasta kõrgeid saagid võimaldasid jätta ületalve rohkkesti loomi, lisaks sellele toimus võrdlemisi suur veiselihhaeksport ning seetõttu aasta esimesel poolel olid veiste ja veiselihahinnad paremad kui 1934. a. samal ajal. Aasta lõpul olnedes ikaldusest mitmel pool pakkumine suurenes ja seetõttu hinnad langesid mõõdunud aasta tasemele või isegi madalamale sellest. Tallinna turul veiselihahindu nõrgendavalt mõjutas ka nähtus, et käesoleval sügisel turustasid mõnikümmeend lihaga kauplejat maaltapetud loomi, mida mitmel korral suurte partiidena paisati turule ja hinnad löödi alla. Selle tagajärjel tuli müüa odavamalt ka tapamajades tapetud liha, et liha ei roiskuks. Kujunes hindade nõrgenemine, olgugi et õigel viisil elusalt turustades hindade nõrgenemiseks ei olnud mingit põhjust. Kahjude kandjaks oli siin tootja. Üldiselt võib veiste ja veiselihahindadega siseturu lihakaubanduses tootja seisukohalt võrreldes viimaste aastate hindadega jääda rahule.

Vasikalihahinnad olid aasta läbi 5—10 snt kg-lt kõrgemad kui eelmisel aastal. Eriti märkimisväärselt kõrgele tõusid hinnad detsembri teisel poolel, mil hakati ka

PÖLLUTÖÖKOJA ALALISE ELUS TAPALOOMADE JA LOOMALIHA TURUL 1935 A NOTEERIT. KESKMISED LIHAHINNAD *PULLIDE LIHA HINNAD* KG-SNT.

eksportima vasikaliha. Nimelt tõus lihal oli ümmarguselt 10 snt kg-lt. Eksporti takistab meil turustatud vasikate nõrk lihaheadus. Turustatakse liiga noorelt, mil liha ja nahk väheväärtuslik.

Lambaliha hinnad siseturul olid nõrgemad eelmise aasta hindadest. Lambaliha turustati rohkelt, set lammaste kasvatus on viimaseil aastail tõusnud tugevalt. Eksportlammaste keskmine hind oli aga tunduvalt nõrgem ja stabiilsem eelmiste aastate hindadest. See stabiilsus olenes hindade noteerimisest ja väljaveo normimisest. Võib märkida, et eksportlammaste hinnad käesoleval aastal on kõige vähem kannatanud hinnakõikumiste all. Hinnatõusud ja langused on minimaalsed, võib öelda, et sel alal hindade stabiilsuse seisukohalt on turg korraldatud hästi.

Mis puutub sealiha hindadesse, siis siin langesisid suvekuul, mil rasvasigade eksporti ei olnud, hinnad väga madalale. Juuni lõpul maksusid mõnel päeval rasvasead 20—25 snt kg. Alates rasvasigade ekspordiga tõusid ka siseturul hinnad ja püsisid

aasta teisel poolel võrdlemisi stabiilseina (45—55 snt kg).

Pühade-eelsel nädalal jäid Tallinna turul veiselihahinnad endiselt püsima eelmiste nädalate tasemele. Suurt hinnatõusu ei olnud.

Olgugi et vasikaid turustati väga palju (ligemale 2000) tõusid hinnad kuni 75 sendini kg. Nuumvasikad maksusid 60—75 snt, keskmised 50—60 ja lahjad 43—50 snt kg. Eluskaaluhinnad 33—52 snt kg vastavalt headusele. Hinnad võivad peale pühi nõrgeneda.

Lambaid turul rohkesti. Eksportlammaste liha hind kõvenes sendi võrra kg-lt. Tapakaaluhinnaks noteeriti 86—91 snt kg ja eluskaaluhinnaks 34—39 snt kg franko saatejaam. Siseturul hinnad suurema muutusega alates juba novembrist.

Põrsaste ja noorte sigade hind on olnud alati enne jõulu kõrge, nii ka nüüd. Põrsastest kuni 15 kg maksti 60—70 snt kg, noortest 53—58 snt ja rasvasigadest 43—49 snt kg. Eluskaaluhinnad noortel 45—49 snt kg ja rasvasigadel 35—40 snt kg franko saatejaam.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Veebruari algul pandi kehtima piimaseadus ja piimaseaduse teostamise määrus, millega loodi alus sisemaise piimaturu korraldamiseks. Seaduse ja määruse järgi jagunevad piimad väärtuselt eriliikidesse, milliste tootmisel on nähtud ette kindlad normid ning liiklemisel peavad üksikud piimaliigid vastama kindlale normidele rasvaprotsendi happesuse, piislaste rohkuse jne. suhtes.

Piimaseaduse ja piimaseaduse teostamise määruse järgi jagunevad töötlemata piimad 3 liiki: 1) laste- ehk erivalikupiim, 2) I valiku rööskpiim ja II valiku rööskpiim.

Neist liikidest olid lastepiim ja II valiku rööskpiim senini olemas ja siin tõi piimaseadus senini kehtinud korda vaid väiksemaid muudatusi kontrolli alusel, tervishoiueeskirjades ning karistusnormides. Täiesti uue piimaliigina seaduslikult tunnustatuna tuli müügile I valiku rööskpiim. Ka enne piimaseadust püüdsid piimatootjad saada müügile vastavat piima „kontrollpiima“, tervispiima“ või mõne muu nime all.

Kuna I valiku rööskpiimale oletati suure-

mat minekut, siis algas linnade ümbruses paremate karjapidajate hulgas intensiivne organiseerumine kontrollühingute ümber, millede liikmena kontrollassistendi alalise järelevalve oli võimalik saada luba I valiku rööskpiima tootmiseks. Selleks teostati karjades loomatervishoiulist kontrolli, samuti piimaga tegelevad inimesed lasti vaadata läbi tervishoiuarstide poolt ning korrastati karjalaute vastavalt nõudele. Karjapidajate poolt suhtuti väga tõsiselt parema piima tootmisega, sest sellele loodeti suuremat minekut, samuti loodeti selle eest tunduvalt kõrgemat hinda.

Nüüd ligi aastase piimaseaduse kehtivuse järele pole veel piimatootjad saavutanud suuremaid loodetud paremusi hindades, küll on aga müügiloleva piima väärtus paranenud palju, linnades võetud piimaproovide andmel, vastava selgitustöö ning ka kammimate määruste tõttu. Sellega on loodud teatud määral usaldus piimatarvitajais piima vastu. Kuid ka piimatarvituse suurendamise alal on märgata edusamme. Nimelt avanes ka käesoleva aasta aprillist

võimalus teostada piimapropagandat tarvitajaskonnas. Kevadel korraldati piimapropaganda-toimkonna poolt piimnädal Tallinnas, kus selgitati koosolekute, raadios, ajalehtedes, reklaamplakateil, brošüürides, kinofilmil jne. piima kui odava ja tervisliku toitaine suurt väärtust ning toitevust. Ka sügisel põllumajanduslikele näitusil teostati piimapropagandat ning esineti vastavasisuliste väljapanekutega. Piimapropaganda kaudu on viidud laiemasse tarvitajate hulka teadmise piima suurest väärtusest, ja nagu kõnelevad piimamüügiäriidel lähedalseisvad isikud, olevat mängata tõusu ka piimatarvituses.

Alates augustist alustati ka

piimahindade noteerimist

Tallinnas börsikomitee juures piimahindade noteerimiskomisjoni poolt, kuhu kuuluvad esindajad Põllutöökoja, Kaubandus-Tööstuskoja, Põllutööstusministeeriumi ja piimatööstuste poolt. Piimahindu noteeritakse üksikute liikide järgi ja noteerimisele võetakse eelmise nädala hind, mida piimatootja saab piimakauplusest ja piimatööstusest. Noteeritud hinnad tehakse teatavaks ajakirjanduse kaudu. Maksvate hindade teatavakstegemisega on saavutatud väljamakstavate hindade ühtlasemaks muutumist. Kui varem oli linna erinevates kohtades makstavais hindades väga suuri kõikumisi, mis ulatusid kuni 4 sendini piimatööstuste poolt väljamakstavas osas ja kuni 3 sendini piimakaupluste osas, siis on nüüd kõikumised kõige

rohkem 2 sendi ulatuses. Hind on ühtlane peagu üle linna.

I valiku rööskpiimahind müügil piimakauplustele püsis augustis ja septembris 8—9 sendi ümber. Oktoobris järgnes intensiivne hinnatõus, mis jõudis haripunktile novembri alguks, nimelt 12 sendile. Siis langes hind 11 sendile, mis tasemel ta on seni püsinud pea kaks kuud.

I valiku rööskpiima liitri hind müügil piimatööstustele oli augustis ja septembris 7 senti. Oktoobris tõusis hind 9,5 sendini, novembri keskpaiku see langes 9 sendile ning tõusis 10 sendile 1. detsembris.

II valiku rööskpiima, mis on kõige enam tarvitatav piimaliik, hind oli müügil piimakauplustele augustis ja septembris 7 senti. Oktoobris tõusis 10-ale sendile, langes novembri keskel 9-le ja jäi püsima detsembris 10 snt-le.

II valiku rööskpiima I. hind müügil piimatööstustele oli augustis 5,5—6 senti ja liikus edaspidi rööbiti otse kauplustele mineva piimaga, olles sellest odavam 1—1,5 sendi võrra.

Piimahinnad on tõusnud järjest augustist peale, mis tõus vastab ka iga-aastasele piimahindade käigule. Tavaliselt ulatus tõus 1—2 sendini, tänavu aga 3 sendini.

Suurem piimahinna tõus on tingitud võihindade kindlustamisest kõrgemale tasemele, mis ei lase minna suureks piima kokkuvoolu Tallinna. Kui piima hind Tallinnas langeb, siis ei tasu tuua piima meiereipiirkondadest Tallinna, vaid kasulikum on seda viia meiereisse.

LINATURG — FLAX MARKET.

Lõppev aasta oli linamajanduse alal tõusuaastaks. Linahinna tõus kriisiaegsest madalseisust algas juba 1933. a. sügisel, kust alates linahind tõusis väikeste vongetega kuni 1935. a. alguni. Aasta jooksul püsis linahind enam-vähem ühtlasel tasemel, näidates ainult aprillis langust, kuid tõusis mais ja juunis jälle endisele tasemele ja langes taas madalale juuliks, suviseks linakaubanduse vaheaajaks, kuna igalpool suurendati linakülvipindala ja seega ennustati hindade langust. Kuid novembris tõusis linahind jälle.

Kuude keskmised noteeringud (Tallinnas) franko kokkuostja ladu:

Petseri R sordi alusel (hind snt 1 kg eest).

kuud	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1935. a.	132	137	135	130	135	135	125	123	102	116	125	—
1934. a.	70	83	88	94	92	89	96	100	94	96	102	115

Ka linakiu väljavedu on tõusnud. Nii veeti 1935. a. I. I—8. XII 4543 tn 1934. a. I. I—9. XII 3553 tn vastu.

1934/35. a. linakaubanduse sesoonil väljaveetud lina jagunes liikide järgi järgmiselt:

	Petseri	Võru	Hoffs	Kokku
Kogus tn	1560	998	1762	4260
%/‰ vahakord	96,4	22	41,6	100

Peasortiment oli HO ja D, kusjuures Võrus ja Eestis hoffs rajoonis OD sorti oli märksa enam kui Petseris.

Takku veeti samal ajal välja 807 tn, mis moodustab 19% linakuu väljaveost.

Kuna lina pindala möödunud suvel võrreldes eelmisega tõusis, samuti saagiandmed näitavad tõusu, mida näitab elav lina turuletoomine. Linalaadad Võru- ja Petserimaal olid niitud kahekordsed, võrreldes laatadega 2 aastat tagasi.

Lina kasvas möödunud suvel suurepärase, arvatud välja juhud, kus lina lamandus ja riknes osaliselt. Suve lõpul suurte sademete mõjul sattus linaligudesse liiga palju värsket vett, mistõttu lina sai karmim ja kohati värvuselt ebahütlane. Kuigi lina jääb kiu pehmusest, õlikusest maha eelmise aasta omast, on kiuisitkus märksa parem, seda eriti Petseri linal.

Dundee linabörsil noteeriti Ida-Euroopa linu cif Ida-Inglise sadamad 1 inglise tonni eest naelsterlingites järgmiselt:

	11./XII 35	27./XI 35	12./XII 34
Petseri-Võru R	£ 79	£ 82	£ 78
Eesti hoffs R	£ 77	£ 80	£ 75
Läti liivi R	£ 80/10	£ 83	£ 75/10
Vene kasteleo IV gr. I s.	£ 89	£ 92	£ 80
Pärnu takk I s.	£ 64	£ 60	£ 50

Käesoleval kaubandushooajal tõusis lina-hind haripunkti novembri lõpuks, millele

järgnes teatud lõdvenemine suure pakkumise mõjul.

Linahinnad välgisturgudel langesid kahe nädala kestes — 27. XI—11. XII — 3 naelsterlingi võrra 1 ingl. tn kohta, kuna aga takuhind tõusis samal ajal 4 naelsterlingi võrra.

Petserimaal ostsid kaupmehed talupidajalt 1935. a. detsembri esimesel poolel kokku üle 300 000 kg (30 vagunitäit) lina ja maksid sama kuu keskmistel päevadel 110—120 snt kg eest ristna standardsordi alusel. Et välisturgudel on nõudmine vaikne ja et talupidajad detsembri laatadele toodud linast viisid palju koju tagasi, olid kokkuostuhinnad väga kõlluvad.

Tallinnas linahinnade noteerimiskomisjoni koosolekul 20. XII 1935 noteeriti lina kokkuostuhinnad franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel 1 kg eest sentides järgmiselt:

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
risina R	119	117
hoffsdreiband HD	110	108
dreiband D	101	99
ordinaardreiband OD	90	88
low-ordinaardreiband LOD	79	77
takuprakk H	67	65
Takk I sort		79
" II "		67
ehitustakk		17
Tendents vaikne.		

KARTULITURG — POTATO MARKET.

Läinud nädalal tõusis väljaveetavate seemne- ja söögikartulite kogus 8 600 kv. Peale Vahemereäärsete riikide saadeti kartuleid ka Inglise. Detsembris oleme juba kartuleid vedanud välja üle 20 000 kv, millest enamus oli seemnekartul. Detsembri lõpuks võib tõusta kartulite väljavedu umbes 22 000 ehk 23 000 kv-le. Läinud aasta detsembris oli kartulite väljavedu vaid 7 790 kv, seega tä-

navu aasta detsembrist suurem ligi kolm korda.

Praegu maal raudteejaamades kestab söögikartulite kokkuost edasi. Läinud nädala ilmad olid väga soodsad kartulivedudeks. Ühtlasi paranesid läinud nädalal ka kartulite hinnad. Raudteejaamades maksti ümmargusekujulisest kr. 2,30—2,50 kv, kuna pikliku-kujulisest kr. 2,50—2,70 kv-st.

Kartulihinnades tendents kindel.

AEDVILJATURG — VEGETABLE MARKET.

Möödunud suvi ei olnud kuigi soodus aedvilja kasvatamiseks ja seetõttu ilmus turule hea kvaliteediga kaupa võrdlemisi tagasihoidlikult. Teisest küljest tõmbusid aedviljakasvatajad tagasi mõnede artiklite kasvatamisel,

milliste hind 1934. a. suvel langes nii madalale, et see ei tasunud enam kasvatamiskulusid. Neil põhjusil püsisid aedviljahinnad möödunud aastal küllalt kõrgel, võrreldes eelmiste aastatega, seda eriti kõrgekvaliteedilise

kauba juures. Alaväärtuslikku kaupa müüdi sageli aga küllalt madala hinnaga ja sellest ei olnud puudus.

Õuntesaak ei olnud sel aastal kuigi rikkalik. Eriti vähe oli häid, ilusaid, plekkideta õunu, millised oleksid olnud kõlblikud ekspordamiseks. Neil põhjusil ei saanud meie eksporditrid täita Soome valitsuse poolt Eestile lubatud õunte kontingenti täies ulatuses. Teisest küljest oli õunte kontingendi mitte-täitmise põhjuseks ka liiga piiratud nõudmine meie õunte järele Soomes. Soomes tehti suurt propagandat kodumaal kasvatatud õuntele, mis ei jätnud avaldamata mõju meilt Soome saadetavate õunte müügile. Kuna ka meie õunte kvaliteet sel aastal ei seisnud kuigi kõrgel, siis oli sel propagandal veel suurem mõju. Õunte väljavedu korraldas meil Õunte Väljaveo Keskbüroo, kes määras ka miinimumhinnad meie ekspordõuntele. Kuna Soome kaupmehed sellise hinnaga ei tahtnud osta meie õunu septembris ega oktoobris, siis muutusidki ärilised tehingud liiga tagasihoidlikuks. Novembri teisest ja detsembri esimesel poolel kasvas Soomes nõudmine meie õunte järele, eriti aga sibulõunte kui jõuluõunte järele, ja ka pakutatavad hinnad olid võrdlemisi soodsad — 6,5—7 Smk. kg. Sel aastal aga oli meil nii väike sibulõunte saak, et meie ei suutnud rahuldada nõudmist detsembrist kuigi suurel määral. Samuti kerkisid ka siseturul heade sibulõunte hinnad jõulu eel, millede kg-st maksti juba 40—50 snt. Kehvade, plekkidega, väikeste või maitseta õunte hinnad aga seisid kogu hooaja jooksul võrdlemisi madalal tasemel, neid müüdi 10—20 snt kg.

15. detsembril ilmusid meie turule ka Hispaania apelsinid, mis vähe mõjutasid meie kehvamate õunte hindu. Paremate õunte hinnad aga jäid püsima endisele tasemele, kuna neid oli vähe turul. Apelsinide müük oli alul võrdlemisi elav ja suurmüügiliselt kadusid nad 2—3 päeva jooksul; kastiviisi müüdi apelsine 40—43 kr. kast suurel viisil.

Sigurite hinnad aga läksid sel aastal kogu alla. Soomes oli nõudmine meie sigurite järele võrdlemisi väike. Ka siseturumaht on meil väike sigurite ostu mõttes. Kuna sigurite pakkumine ületas nõudmise ligemale kahekordselt, siis langesid ka sigurite hinnad nii madalale tasemele, millisel nad ei ole seisnud mitme aasta jooksul. Sigurite kg-st maksti koha peal 11—13 snt eelmiste aastate 15—17 snt asemel. Sigurite hinna tõusuks on vähe lootust ka edaspidi. Sibulate toodang ületas samuti nõudmise ja ka sibulate hinnad püsisid meil küllalt madalal tasemel sel aastal. Neid müüdi suurel viisil 6—7 snt kg. Meie sibulale suudeti leida Soome turu kõrval ka teisi turge. Eriti palju läks meilt sibulaid Rootsi. Ka Soomes on loota nõudmise kasvamist meie sibulate järele talvekuul, mistõttu võib arvata, et sibulate müügi võimalused võivad muutuda paremaiks uuel aastal. Kurkide ja teiste aedviljade hinnad olid sel aastal palju paremad kui möödunud aastal. Isegi marjade hinnad olid paremad eelmisest aastaist, olgugi et neid toodi turule võrdlemisi palju. Kapsaste, kaalikate, porgandite ja muu juurvilja hind oli samuti võrdlemisi hea. Aasta lõpul tõusid juurviljade hinnad veelgi.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

METALLIDE KÜSIMUS ITAALIAS. — METAL SUPPLY OF ITALY.

Itaalia on vaene mineraalide poolest. Neid ei leidu peagu üldse Itaalia praegusel asumail. Peale maailmasõda, eriti aga viimaseil aastail Itaalias on pühendatud palju tähelepanu geoloogilisile-technoloogilisile uurimisele ja leiduvate mineraalide eksploatatsioonile. Ka Itaalia masinatööstus on teinud

läbi jõudsa arengu ja saavutanud kõrge taseme; on arendatud isegi tööstusmasinate ekspordi eriti N.S.V. L'u. Itaalia majandusstruktuuri nõrgem koht peitub jõumajanduses, seda eriti oma sõe ja maaõli puudumise tõttu. Nende toorainete impordi püütakse vähendada oleva veejõu kasustuse-

ga. Ligi $\frac{3}{4}$ olevast veejõust on juba rakendatud ja hüdros-elektri energia rakenduse arvel piiratakse võimalikult vähendada söe sissevedu.

Raud. Rauda poolest on Itaalia võrdlemisi vaene. Rauamulla tagavarasid hinnatakse Itaalias umbes 18 milj. tn-le. Rauda leidub Itaalias Sardiinias, Elbal ja Alpi jalal. Leiduv rauamuld on kvaliteedilt hea, 55—64% rauasisaldusega. Itaalia rauamajandus põhineb peamiselt impordil, kuid on asunud ka oma rauatööstuse arendamisele. 1934. a. imporditi 222 tuh. tn-i toorrauda ja 732 tuh. tn-i rauda ning terast; 1933. a. vastavalt 181 tuh. ja 630 tuh. tn. Itaalia rauamajanduse juures tuleb pidada silmas, et Itaalia rauatarvitus elaniku kohta on olnud pidevalt palju väiksem kui teistes riigis.

Alumiinium*). Alumiiniumitööstus Itaalias on hilisema aja tulemus. 1913. a. oli alumiiniumitoodang 874 tn-i, tõusis 1923. a. 1480 tn-le, 1932. a. 13 413 tn-ile ja 1934. a. 12 846 tn-ile. 1935. a. esimesel poolal oli toodang ainult 4 935 tn. 1934. ja 1935. a. toodang olnuks suurem, kui ei oleks üks suuremaid tehaseid seisnud ümberehituse tõttu.

Alumiiniumitööstusele suure tähtsusega on ka eksport, mis oli 1923. a. null, 1934. a. oli tõusnud juba 5 587 tn-ile ja 1935. a. esimesel poolal 5 289 tn-ile.

Praegu toodavad alumiiniumi Itaalias 3 kaevandust 15 000 tn aastase koguvõimega. Valmistatakse kavu toodangu suurendamiseks. 1935. a. juulis on otsustatud ühe uue kaevanduse asutamine. Suured bauksiidilademed ühes odava hüdros-elektrijõuga on loonud soodsa eelduse alumiiniumitööstuse arenguks, kuid ühtlasi ka alumiiniumi kasutuse laiendamiseks. Bauksiiti on hakatud kasutama ka tulekindlate materjalide valmistamiseks.

Kus võimalik, on hakatud kasutama alumiiniumi, asendades rauda ja vaske alumiiniumiga autode tööstuses, konservikarpide tööstuses ja köögiriistade valmistamisel. Ka on tehtud ettepanek, et kõik uued kõrgepingeliinid valmistataks vase asemel alumiiniumist. Sulanditega — tsingi, nikli, magnee-

siumi j. t. mõeldakse asendada raskemate metallide tarvitust Itaalias. Sulandite kasutus näitabki tõusu. Praegune aastatarvitus on umbes 8000 tn. Soodsad alumiiniumihinnad maailmaturul on omalt poolt aidanud kaasa alumiiniumitööstuse arengule.

Tsink. Itaalia kiire tsingitööstuse areng on tingitud hüdros-elektri asjanduse arengust ja tildisest poliitikast teha Itaalia sõltumatuks impordist. Uued elektrolüütilised tsingi tööstusettevõtted Sardiinias ja Contanzaro's on tõstnud tsingi oma maa toodangut 7 367 tn-lt 1927. a. 24 864 tn-ile 1934. a. ja 1935. a. esimesel poolal 13 198 tn-ile. Uue ehituseloleva kaevandusega, mis valmib 1936. a. Veneetsia lähedal, on võimalik katta kogu Itaalia tsingi siseturutarvitus ja seega kõrvaldada tsingi impordivajadus. 9 Itaalia tsingitööstusettevõtte toodangu võimsus on 35 000 tn aastas. Arvatakse, et tsingimulda jätkub Itaaliale vähemalt 70 aastaks. Aastane tsingitarvitus keskmiselt oli 25 000 tn, kõrgem tarvitus oli üksikuid aastail 29 000 tn. 1935. a. esimese poole tarvitus oli 16 068 tn. Tsingitööstuse arengut on Itaalia kaitsnud kõrgete kaitsetollidega ja mõnel juhul ka riigi toetusiga. Umbes 75% tsingikaevanduste toodangust kontrollitakse Prantsuse, Belgia ja Inglise kapitali poolt, kuna kõik tsingi sulatatud ja elektrolüütilised kaitised, peale ühe erandi on Itaalia kapitali kontrollida.

Seatina. Itaalia on seatinatarvitusel alal vabastamas end impordist. Seatinatoodang tõusis 1933. a. 25 536 tn-lt 47 843 tn-ile 1934. a., samal ajal tõusis tarvitus 1934. a. 34 040 tn-lt 53 788 tn-ile, mis näitab, et import oli veel tarvilik. 1935. a. esimesel poolal seatinatoodang oli 16 148 tn, import 11 283 tn ja tarvitus 27 248 tn. Toodang olnuks suurem, kui üks suuremaid kättisi ei oleks katkestanud töötamist k. a. aprillis. Seatinalademeid arvatakse jätkuvat praeguse tarvitusel juures enam kui 10 aastaks. Seatinatööstust on Itaalias arendatud kaitsetollide varjus, mille tagajärjel seatinahind Itaalias on 2 korda kõrgem kui Londonis. Ühel ajal seatinaimpordiga on Itaalia teotsevad ka seatina ekspordiga. Ligi pool seatinatööstusest kontrollitakse Itaalia kapitaliga, ülejäänud osas tegutseb Prantsuse ja osalt Inglise ning Belgia kapital.

* United States Bureau of Mines, mineral trade notes Special Supplement No 1, 1935.

Hõbe. Itaalia ei ole hõbedakaevandusi. Hõbedat leidub aga koos tinamullaga keskmiselt 300—900 g tn kohta. See hõbedatoodang katab umbes 15% oma maa tarvitusest, mis oli 1933. ja 1934. a. 172 000 kg.

Elavhõbe. Itaalia ja Hispaania on maailma suurimaid elavhõbeda tootjad. Elavhõbedat maailmaturgu kontrollib „Consortio Mercurio Europeo”, kes valitseb umbes 80% maailmaturust.

Itaalia elavhõbeda keskmine aastatarvitus on umbes 100 tn, muu ülejääk eksporditakse. 1927—1930. a. oli toodang keskmiselt 2000 tn. Kriisi tagajärjel vähenes toodang 1934. a. 440 tn, kusjuures osa kaevandusi jäi seisma. 1935. a. esimese poole toodang oli 519 tn, sealjuures eksporditi 486 tn 9 milj. liiri eest.

Vask. Itaalia ei ole vasekaevandusi, küll aga vaskraua-piiriidi lademed sisaldavad umbes 1% vaske ja 42% väävli. Sellest saadakse vaske väävli kõrvalsaadusena. Vase omatoodang oli 1933. a. 120 tn, 1934. a. 453 tn ning 1935. a. esimesel poolel 220 tn. Kogu Itaalia aastane vasetarvitus oli 1934. a. 63 062 tn, 1933. a. 60 469 tn, 1932. ja 1931. a. 53 000 tn. 1935. a. esimesel poolel oli vasetarvitus 46 982 tn, mis on 40% enam kui 1934. a. samal ajal. Peamisiks vase sisseveomaks on olnud U.S.A., Tšii ja Portugali Aafrika. Alates k. a. 1. VIII muudeti Itaalias vaseost välismaalt riigi monopoliks.

Antimoon. Itaalia omab ühe antimoonikaevanduse Sardiinias. Kogu aastane an-

timoonitarvitus Itaalias on olnud keskmiselt 650 tn, arvatud välja 1934. a., kus see oli ligi poole vähem. Siseturutarvitusest on kaetud omatoodanguga keskmiselt 250 tn. 1935. a. esimesel poolel oli antimoonitarvitus 302 tn. Antimoonilademeid arvatakse Itaalias jätkuvat enam kui 10 aastaks.

Inglistina. Inglistina leidub Itaalias väga väikesel määral. Peagu kogu inglistinatarvitus kaetakse impordiga. Kogu aastane inglistina tarvitus oli 1934. a. 4 220 tn, 1933. a. 4 056 tn ning 1935. a. esimesel poolel 2 685 tn.

Alates 1. VIII k. a. muudeti inglistina import riigimonopoliks.

Nikkel. Itaalias ei ole produktiivseid niklikaevandusi ega nikli sulatusahje. Uurimised on näidanud, et Sardiinias leidub 3%-se niklisisaldusega lademeid väikesel määral, milliseist üksikult aastail on töötletud mõnisada tn niklit.

Nikli aastane kogutarvitus oli 1934. a. 1807 tn, 1933. a. 1187 tn, 1932. a. 706 tn ja 1931. a. 1 256 tn. Samuti nagu vase ja inglistina suhtes, pandi ka nikli suhtes kehtima riigimonopol.

Kuld. Juba kauges minevikus on Itaalias leitud väikesel määral kulda. Ka tänapäeval kaevatakse Itaalias kulda keskmiselt 80 kg aastas. 1934. a. teostati vana kulla kogumist ja saavutati sel teel umbes 500 kg kulda. Kokku saavutati 1934. a. 585 kg kulda umbes 7,5 milj. liiri väärtuses.

METSAKAUBANDUSLIK KOKKULEPE KÖPENHAAGENIS.

TIMBER TRADE AGREEMENT IN COPENHAGEN.

Möödunud kuul peeti Kopenhaagenis Rootsi, Soome, N.-Vene, Poola, Tšehhoslovakkia, Austria, Jugoslaavia ning Rumeenia metsaeksportöride konverents eesmärgiga piirata tuleval aastal saematerjali toodangut. Nõupidamine andis järgmisi tulemusi: mainitud kaheksa maa saematerjalide üldtoodang määrati kindlas 3 850 000 std, milline kogus nende maade vahel jaotati järgmiselt: Soome (arvatud välja kastilauad) 1 005 000 std, Rootsi — 820 000

std., N. Vene — 950 000 std., Poola — 313 000 std., Tšehhoslovakkia — 96 000 std., Austria — 275 000 std., Jugoslaavia — 168 000 std. ning Rumeenia — 223 000 std.

Kõik eelmainitud maad on nelle määratud kvoodet võtnud omaks ning kokkulepet loetakse jõustunuks 1. XII k. a.

Konverentsist võttis osa ka N. Vene, kelle tahe piirata metsamaterjalide väljavedu on tingitud esmajoones tarvituse tunduvast

suurenemisest siseturul. Saematerjalide siseturutarvitus on praegu N. Venes umbes neli korda suurem vastavast ekspordist.

Kopenhaageni kokkulepe on esimesi katseid määrata lepinguliselt kindlaks kaheksa juhtiva metsaeksportmaa väljaveokogus. Eesti, Läti, Leedu, Norra, Kanada ning P.-Am. Ühendriigid ei võtnud nõupidamisest osa. Nende maade saematerjali ekspordikoguseid võeti aga arvesse konverentsist osavõtnute kvootede määritlemisel. Balti maade saematerjalide väljavedu võrdub umbes 250 000 std-ga aastas. Ka Kanada võimalikku väljaveokogust Euroopa turgudele tuleval aastal arvestati ettevaatlikult, olgugi et hiljutine Kanada-USA kaubandusleping annab soodsaid võimalusi metsamaterjalide turustamiseks P.-Am. Ühendriiges ning seetõttu Kanada tähelepanu võiks juhtida esmajoones sinna.

Konverentsist osavõtnud metsaeksportörid on kindlal arvamisel, et saematerjalide väl-

javeo üldkoguse redutseerimisega 3850 tuh. std-le on rohkesti tehtud nõudmise ja pakkimise tasakaalustamiseks tuleval aastal.

Tähelepanu väärib asjaolu, et peale kokkuleppe saavutamist rahvusvahelisel metsaturul võis peagi märgata metsamaterjalide hindade kõvenemist. On loota, et mainitud kokkulepe ka edaspidi mõjub soodsalt nii metsamaterjalide ekspordile kui ka importivaile maile.

Et mainitud kokkulepet täidetak korralikult, moodustati täidesaatev komitee, kes hakkab käima koos korrapäraselt. Kokkuleppe täitmist üksikasjalisemalt jälgib seks valitud eriline komitee.

Lõpuks olgu tähendatud, et kokkuleppe väljaveo üldkogus, 3850 tuh. std., on vaid pisut väiksem 1933. a. üldkogusest (3990 tuh. std.). 1934. a. võrdus, näiteks, mainitud kaheksa maa saematerjalide ekspord 4336 tuh. std-ga:

KUNSTSARVE TOOTMISE ALUSTAMINE LÄTIS.

ESTABLISHMENT OF ARTIFICIAL HORN INDUSTRY IN LATVIA.

Läti piimamajanduse keskühisuse keemiatööstus lõpetas katsed kunstsarve tootmise alal kohalikust kaseiinist. Uus tööstus valmistas ligi 500 mitmesugust kunstsarveproovi mitmele tööstusalale. Tööstus too-

dab päevas juba ligi 150 kg kunstsarve ja suudab seega katta Läti omatarvituse. Seni vedas Läti kunstsarve sisse, kulutades selleks aastas valuutat ligi 150 000 Ls. —

TÖÖSTUSE LAIENDAMISKAVADE VÕISTLUS TAANIS.

COMPETITION OF INDUSTRIAL EXPANSION PLANS IN DENMARK.

Taani tööstusenõukogu kuulutas välja võistluse uute tööstusalade korraldamise kavade kohta, et anda rahvale uusi töövõimalusi ja muuta tööstust intensiivsemaks. Kolme esimese parema projekti eest on määratud auhinnad 10 000, 7 000 ja 3 000 Tkr. suuruses. Võistluse tingimused näevad ette, et uued tööstusalad ei tohi tekitada Taani olevatele tööstusaladele kah-

julist ja ebaõiglast võistlust, tooraine peab olema võimalikult domineerivalt kodumaise päritoluga ja tööstusala elujõuline ilma soodustuseta, mida võimaldab välismaiste toodete sisseveo piiramine. Viimane tähendab, et uute tööstusalade tooted peavad olema suutelised võistleva välismaiste tööstustootega.

INFORMATSIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return.

AKTIIVA

15. detsembril 1935. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve:		1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 161 075,03	2. Tagavarakapital — Reserve Fund	536 262,43
välisraha	547 316,76	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
2. Vahetusraha — Subsidiary Coin.	3 161 520,46	a) pangatähed liikvel	39 633 005,—
3. Sisevekslid: — Home Bills:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	7 802 069,68	valitause	16 082 118,22
põllumajandusl.	1 263 196,29	pankade	6 664 008,27
metsatööstusl.	27 081,26	teised	2 645 002,67
4. Laenud: — Loans and Advances:		4. Muud passivad — Other Liabilities	9 592 818,58
valitusele	—		
teistele*)	5 591 895,01		
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable			
Property and Equipment	3 002 980,58		
6. Muud aktivad — Other Assets			
	24 536 125,10		
	<u>80 153 200,17</u>		<u>80 153 200,17</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 54,38%
 Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laenu Kr. 2 709 148,11
 Includes Ukr. 2 709 148,11 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

Narva Linaketramise Manufaktuur

Kontor: Jaani tän. 11, Tallinnas.

Valmistab linaseid riideid:

Pesu-, voodi-, laua-, kleidi-, mööbli-, käterätiku-
jne. ning,

uuemates mustrites:

Päevatekid, põrandavaibad, voodiesised-vaibad,
põrandariided.

Müügil kõigis suuremates manufaktuurärides üle maa.

VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

UNGARI.

Ungari majandus. — *Economic Conditions in Hungary.*

Elavnemine Ungari majanduses kestab edasi. Tööstusliku toodangu tõus on viimastel kuul jätkunud kiirenevas tempos. Käesoleva aasta kolmandal veerandil tõusis toodanguindeks võrreldes läinud aasta sama ajavahemikuga 20%. Elavust tööstusse andis viimasel veerandil ka tootmisvahendite tööstus. Tootmisvarade tööstuse indeks tõusis võrreldes läinud aastaga 44%, kuna tarvitusvarade tööstuse indeks tõus oli ainult 2%. Tähtsaimaiks tõukejõududeks olid elavus ehitustegevuses ja avaliku investeerimisprogrammi teostamine. Kaasa mõjus tunduvalt ka asjaolu, et mitmed tööstusettevõtted ja rida põllumajanduslikke käitisi ruttasid teostama ammugi edasilihtkatud asendusinvesteeringusi. Ka sõja-aastail välditud nõudeid pikaajalist tarvitusvarade järele rahuldati suuremal määral.

Käesoleva aasta kolmandal veerandil on võrreldes läinud aasta sama ajavahemikuga tugevalt tõusnud tegevus raua-, masinaehitus-, telliskivi-, tsemendi-, tahvelklaasi-, kunstsiiditootlemise- ja džuuditööstuses. Tõusnud on tegevus ka siidi-, maha-, paberi- ja suhkrutööstuses, veskites, õlievabrikuis ja kivisöökaevandusis. Kergelt tõusnud on tegevus parketipuu-, villa- ja trükitööstuses. Kergelt langenud on aga tegevus puuvilla-tööstuses, mis tingitud arvatavasti tooraine puudusest.

Rahaturul on rahaprotsent langenud $\frac{1}{4}$ kuni $\frac{1}{2}$ % võrra ning liiklemine on elavnenud.

Põllumajanduse seisukord on võrreldes läinud aastaga mõnevõrra paranenud. Põllumajandussaaduste väärtus oli, võttes aluseks hinnad oktoobri lõpul 15 kuni 18% kõrgem kui läinud aastal. Põllumajanduse ra-

haliste sissetulekute suhtes on siiski otsustav turuletoodud saaduste väärtus. Selliste saaduste väärtus on tõusnud aga väiksemal määral. Kuigi turule võidakse tuua hulk teravilja, ollakse ühtlasi aga summitud importima loomatoite, peamiselt maisi. Põllumajanduse ostujõu tõus väikesel määral on seega tingitud peamiselt loomade ja karjasaaduste hindade tõusust. Põllumajanduse ostujõud on üldiselt kujunenud soodsamaks suuremais maapidamises kui väikesis, kuna suurmaapidamiste rahaliste sissetulekute suurem osa tuleb põllusaaduste realiseerimisest.

Väliskaubanduse bilanss andis Ungarile kolmandal veerandil aktivasaldo 13 milj. pengõ 12 milj. pengõ vastu läinud aastal. Sissevedu tõusis 10 milj. pengõ võrra 94 milj-le pengõle, mis oli tingitud peamiselt loomatoidu sisseveo suurenemisest. Väljavedu tõusis 11 milj. pengõ võrra 107 milj-le pengõle peamiselt suureneva tööstussaaduste ekspordi tagajärjel.

Suurmüügihindade tasapind on viimasel kuul tõusnud kiirenevas tempos. Tõus viimasel neljal kuul 13%. Suurimat tõusu näitavad põllumajandussaaduste ja elusloomade suurmüügihindade indeksid: 51 ja 20%, kusjuures tuleb tähendada, et viimasel kuul on põllumajandussaaduste hinnad tunduvalt tõusnud ka maailmaturul. Tööstuslikele poolvalmissaaduste hindade indeks tõusis mai lõpust kuni oktoobri lõpuni 9%. Importtoorainete ja koloniaalkaupade hindade indeks tõusis viimasel neljal kuul 10%. „Käärid“ põllumajandussaaduste ja tööstussaaduste hindade vahel on läinud seega koomale. Need „käärid“ olid lahti 1933. a. septembris 36%, 1935. a. juunis 23% ja oktoobri lõpus 14%.

LEEDU.

Leedu avalikkude tööde plaan 1935/36. a. kohta.

Lithuanian Emergency Work Plan for 1935/36.

Hiljuti kinnitas Leedu Valitsus siseministeriumi poolt valmistatud avalikkude tööde plaani, mille kohaselt on avalikkude tööde korraldamiseks 1935/36. a. määratud 2 432 762 litti. Sellest teedeministeriumile

— 637 000 litti, haridusministeriumile — 20 000 litti, maakondade valitsustele — 804 930 litti ja linnade omavalitsustele — 970 832 litti. Kõiki neid töid on kavatsatud viia läbi 811 804 tööpäeva jooksul, või-

maidades tööd umbes 6 640 töötule ä 120 päeva hooajal. Üldse on nähtud ette kulutada kivitöödeks 780 070 litti, mullatöödeks — 320 787.— litti, tänavate ja maanteed sillutamiseks — 191 235 litti, sildade ehitamiseks — 41 750 litti, betoontöödeks — 17 800 litti, tiseritöödeks — 44 350 litti, kanalitsioonitöödeks — 112 450 litti, transportöödeks — 52 510 litti. Klaipeda sadama korraldustöödeks — 100 000 litti ja mitm. teisteks töödeks — 681 530 litti. Tööde järelevalvele intelligenttöötute rakendamiseks on nähtud ette kulutada 82 000 litti. Eeloleva hooaja avalikkude tööde plaanis on pööratud

eriti palju tähelepanu maanteed ja transpordiolude korraldamise alale, kusjuures nende tööde läbiviimiseks on määratud 764 350 litti; tänavate korraldamiseks ja sillutamiseks linnades on määratud 963 132 litti ja jõgede kallaste kindlustamiseks ning sadamatöödeks kokku — 311 500 litti. Seega ca 2 milj. litti (ehk 4/5 kogusummast) langeb maa- ja veeteede korraldamiseks ning ainult umbes 1/5 mitmesuguste väiksemate tööde korraldamiseks, nagu koolide ehituseks, kaabli panemiseks, platside korraldamiseks jne.

SOOME.

Soome lambakasvatuse villatoodangu seisukohalt.

Sheep Farming in Finland from the Standpoint of Wool Production.

Lambakasvatusest Soomes on viimasel ajal palju kirjutatud ja kõneldud, eriti ühenduses käesoleval aastal Eduskunnale tehtud esitise puhul, kas ja mida saaks teha lambakasvatuse heaks Soomes. Nimetatud esitis liukati küll tagasi, kuid ajakirjandusest ei ole see küsimus senini kadunud. Kaks asjaolu ja nimelt: lammaste arvu kestev vähenemine Soomes ja suur lambavilla import sunnivad ikka jälle tulema tagasi selle küsimuse juurde. Kuna väljast tuuakse igal aastal Soome ketrustööstuse jaoks lambavillatooted mitme-saja miljonilise summa eest (1926. a. 428 milj. Smk., 1928. a. 498 milj. Smk. ja 1930. a. 346 milj. Smk. eest), mis suurem kogu Soome karjasaaduste väljaveo tuludest, siis leitakse, et olukord ei ole normaalne. Viimasel ajal on oma lambakasvatuse toetamise kaitseks võetud sõna ka riigikaitse seisukohalt. Nimelt peetakse mõödapääsmatuks, et kaitsevälj oleks saadaval minimaalne kogus villa kodumaalt ja väljudes sellelt seisukohalt on hakatud toetama oma lambakasvatust ka tegelikult sellega, et sõjaväe ja riigi (näit. vanglaasutiste personaali riiete teelise) hangete väljaandmisel esitatakse nõudmisi, et valmistatav riie sisaldaks teatud protsendi kodumaist villa. Ketrustöösturite poolt tehakse suurt kihutustööd oma villa pealesundimise vastu, rõhutades eriti seda, et Soomes ei saa lammastelt nii ühtlast ja kõrge kvaliteediga villa, kui seda on võimalik saada välismaalt, kuid näib, et neil tuleb tublisti anda järele. Ikka rohkem ja rohkem

ilmub kaitsjaid oma villale ja oma lambakasvatuse arendamisele ning viimasel ajal on hakatud andmete varal tõendama ka seda, et lambavilla kvaliteet ei sõltu otseselt lammaste kasvatuskohta kliimast, vaid oleneb peamiselt lammaste tõulisest valikkust. Et Soome lambakasvatajaiks on peamiselt väikepõllupidajad (umbes 64% l kasvatajaist on maad alla 10 ha) kes ei ole osanud ja jõudnud omal jõul soetada ja pidada ülal häid tõuloomi, siis ei ole tõuloomade pooldajate väited alusetu, kuid ka praegune villa kvaliteet olevat Soomes keskmiselt parem, kui senini arvestatud. Hiljuti korraldatud sellekohased katsed soome villaga (500 kg. suurune kogus mitmesugust segavilla juhustikust villalaoast) Saksas tõendas, et oma vill on keskmiselt üle 50 s. peensusmäärana (inglise mõõt), mida peeti senini soome villa kõrgeimaks määraks ja et, näit., katsekogus oli üle 65% villa tugevasti üle selle määrana.

Lambakasvatuse suurendamiseks ei ole karjamaade poolest takistusi. Lambaid peetakse ses suhtes kõige vähenõudlikumaks ja nende kasvatamiseks peetakse otstarbele täiesti vastavaiks ka kehvi maatükikesi. Kuid praeguse turuolukorra juures, kus peatulu lambast on selle liha hind ja see on olnud viimasel aastal madal, ei ole väljaveateid lambakasvatuse tõstmiseks soovitud tasemele muidu, kui riik peab tulema appi. Leitakse, et lambakasvatust on senini leidnud kõige vähem tähelepanu riigivõimu poolt — lambaliha on ainult, millelt ei maksta väl-

javeopreemiaid ja millele ei otsita välisturge. Riigi abi oleks mõeldav lambakasvatuse pool-
dajate seisukohalt mitmesugusel kujul: kodu-
maise villa %-i ettekirjutamine ketrustöö-
tusile kangaste ja ketrustoodete valmistami-
sel, villamüügi parem korraldus sordihindade
sisseseadmisega, sugulavade asutamise ja

Munade väljavedu aasta lõpul. —

Munade väljaveos on praegu märgata elav-
vust. Väljaveoks on avanenud ootamatuid
võimalusi uutel tungudel. Šveitsist saadi kontingent 100 tn ja enne kui see jõuti täita, saadi veel lisakontingent 100 tn, tingimusel, et kontingent täidetakse enne pühi. Hispaaniale saadi hiljuti kontingent 500 tn käesolevaks aastaks ja sama suur kontingent ka tulevaks aastaks. Saksa kontingent on detsembris tavalisest suurem, nimelt 450 tn. Kõiki võimalusi ei saada kindlasti kasutada, kuid väljaveokogus aasta lõpul töötab kujuneda haruldaselt suureks. Hispaania kontingent on Soomele huvitav eriti seetõttu, et

toetamisega riigi eelarvest, nõuandepunktide asutamise ja lambakasvatajaile ja vastavate eriteadlaste palkamisega ning võimaluse korral ka preemiate sisseseadmisega.

Küsimust uuritakse ametiasutiste poolt tähelepanelikult. Lähemal ajal võib ehk oodata mõnesuguseid konkreetseid korraldusi.

Egg Exports at the End of the Year.

sealne turg nõuab väikese mune 47—50 gr., mis hariikult Soomes väljaveokeelu all. Tulles vastu uue turu nõudmisele ja väljavedajaile, lubas Valitsus alates 1. IV aasta lõpuni erandina vedada välja ka väiksemaid mune. Väljavedajad loodavad, et see eriluba jäetakse kehtima ka tulevaks aastaks. Väljaveo elavnemisega käis kaasas ka hindade paranemine. Käesoleva aasta esimese kümne kuu kokkuvõtte järgi maksti munade kg-st keskmiselt 77 penni rohkem, kui eelmisel aastal ja seda vaatamata sellele, et väljaveopreemia oli käesoleval aastal väiksem.

Eesti väliskaubanduse bilanss tähtsamate riikidega novembris ja üheteistkümnel kuul 1933—1935. a. (1 000 kr-des).

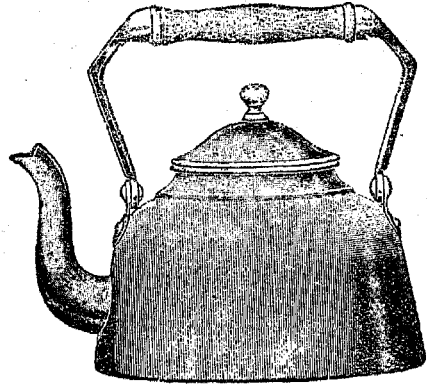
Estonian Trade Balances with Principal Countries, November and 1. I — 30. XI 1933—35. (in 1 000 Kr.).

	November			1. I. — 30. XI.				November			1. I. — 30. XI.				
	Aasta	Väljavedu	Sissevedu	Saldo	Väljavedu	Sissevedu		Saldo	Year	Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance
Üldse — Total	1935	7 283	6 559	+ 704	72 725	62 692	+10 093	Taani . . .	1935	128	83	+ 45	1 988	1 039	+ 999
	1934	5 737	5 625	+ 112	63 825	50 714	+12 611	Denmark	1934	105	84	+ 21	1 424	1 087	+ 357
	1933	4 611	4 499	+ 112	42 006	35 256	+ 6 750		1933	105	69	+ 36	1 027	656	+ 371
Sellest —								Hollandi . . .	1935	206	193	+ 13	1 225	1 488	- 258
Theraof:								Netherlands	1934	96	131	- 35	1 392	1 119	+ 273
Briti	1935	2 182	1 163	+1 019	27 541	11 825	+15 716		1933	191	59	+132	740	550	+ 190
United Kingdom	1934	1 600	842	+ 758	25 762	8 123	+17 639	Belgia	1935	79	124	- 45	692	1 480	- 788
	1933	1 380	747	+ 633	15 673	6 461	+ 9 212	Belgium	1934	99	131	- 32	953	1 544	- 588
Saksa	1935	2 069	1 878	+ 191	17 379	16 618	+ 761		1933	95	91	+ 4	1 045	1 302	- 257
Germany	1934	1 763	1 067	+ 696	13 822	10 890	+ 2 932	Poola	1935	86	43	- 12	504	1 190	- 686
	1933	1 078	1 005	+ 65	9 097	8 162	+ 935	Poland	1934	25	32	- 57	500	1 568	-1068
U. S. A.	1935	182	751	- 569	2 109	7 457	- 5 349		1933	19	112	- 93	683	1 010	- 327
U. S. A.	1934	76	707	- 631	1 866	5 229	- 3 363	Norra	1935	219	23	+196	1 314	146	+1168
	1933	47	601	- 514	1 973	3 499	- 1 521	Norway	1934	74	12	+ 62	1 019	98	+ 921
Läti	1935	102	52	+ 50	1 800	1 132	+ 668		1933	111	8	+103	639	37	+ 602
Latvia	1934	360	270	+ 90	3 909	2 528	+ 1 386	Itaalia	1935	19	102	- 83	991	979	+ 12
	1933	322	310	+ 12	2 220	1 993	+ 227	Italy	1934	150	85	+ 65	446	825	- 379
Prantsuse	1935	281	182	+ 99	1 992	2 191	- 199		1933	22	85	- 63	118	418	- 302
France	1934	299	262	+ 37	2 871	3 054	- 183	Tšehho- slovakkia	1935	32	57	- 25	568	620	- 52
	1933	387	226	+ 161	2 760	1 834	+ 916	Czechoslovakia	1934	28	84	- 56	326	781	- 455
Rootsi	1935	834	813	+ 21	3 151	2 925	+ 226		1933	11	37	- 26	379	590	- 211
Sweden	1934	260	251	+ 9	2 132	2 314	- 182	Hispaania	1935	37	15	+ 22	179	59	+ 120
	1933	169	256	- 87	1 128	1 786	- 668	Spain	1934	24	50	- 26	685	167	+ 528
Soome	1935	700	291	+ 409	6 158	2 481	+ 3 727		1933	26	1	+ 25	106	11	+ 95
Finland	1934	271	214	+ 57	2 018	2 109	- 91	Leedu	1935	55	96	- 41	619	493	+ 126
	1933	319	192	+ 127	2 154	1 355	+ 799	Lithuania	1934	27	54	- 27	243	248	- 5
N. S. V. L.	1935	227	249	- 22	2 149	2 129	+ 20	Šveits	1935	118	37	+ 81	906	519	- 213
U. S. S. R.	1934	195	177	+ 18	1 543	2 198	- 655	Switzerland	1934	54	51	+ 3	222	488	- 261
	1933	178	269	- 91	730	1 596	- 866		1933	7	33	- 26	80	379	- 299

*Klaas- ja
portselan
nõud*

ja muud majatarbed

suures valikus

A/s. D. Mirvitz ja Pojad

Tallinnas, S. Tartu mnt. 13 ja Estonia pst. 13.

Tartus, Raekoja tn. 6.

ÜHISELU TRÜKIKOJA

juhtlauseks on:

hea töö

täpne ja kiire tellimiste täitmine

mõõdukad hinnad

**Sellepärast aktsiaselts „Ühiselu“ trükikoda ongi see asutis,
mida Teie vajate oma trükitööde täitmiseks**

Tellimiste vastuvõtmine

trükikoja kontoris Pikk 42, Tallinnas

Telefonilised tellimised — tel. 442-04

A/S „Ühiselu“ trükk, Tallinn. 1935